

Dok. br. IS-46-0-17-3/1-2

**GODIŠNJE IZVJEŠĆE
o radu i aktivnostima
Međunarodne komisije za sliv rijeke Save
za razdoblje 1. travanj 2016. – 31. ožujak 2017.**

lipanj 2017.

Sadržaj

Uvod	5
1. Plovidba.....	7
1.1. Sigurnost plovidbe.....	7
1.2. Tehnički standardi	8
1.3. Infrastruktura plovног puta.....	8
2. Integrirano upravljanje vodama	10
2.1. Upravljanje riječnim sливом.....	10
2.2. Sprječavanje i kontrola akcidenata.....	12
2.3. Upravljanje poplavama	13
3. Međusektorska i druga pitanja	15
3.1. Upravljanje informacijama.....	15
3.2. Hidrološka i meteorološka pitanja.....	15
3.3. Ostala razvojna pitanja	16
4. Suradnja, promotivne aktivnosti i uključivanje dionika.....	18
4.1. Suradnja s međunarodnim organizacijama i ostalim relevantnim institucijama..	18
4.2. Suradnja s nacionalnim institucijama.....	19
4.3. Promotivne aktivnosti i uključivanje dionika.....	19
5. Pravna pitanja.....	22
5.1. <i>Okvirni sporazum o slivu rijeke Save</i> (FASRB) i protokoli uz FASRB	22
5.2. Administrativno upravljanje i pravna podrška	23
6. Financijska pitanja.....	24
6.1. Proračun	24
6.2. Financiranje projekata i studija u okviru posebnih fondova	24
6.3. Revizija finansijskog poslovanja u finansijskoj godini 2015.	25

Dodatak I.....Popis članova i zamjenika članova Savske komisije

Dodatak II.....Popis stručnih skupina Savske komisije i pregled njihovih sastanaka održanih tijekom finansijske godine 2016.

Dodatak III.....Popis projekata povezanih s Okvirnim sporazumom, provedenih, u tijeku ili pokrenutih tijekom finansijske godine 2016.

Dodatak IV.....Popis planiranih projekata povezanih s Okvirnim sporazumom

Dodatak V.....Popis sastanaka s dionicima koje je organizirala ili suorganizirala Savska komisija

Dodatak VI.....Pregled aktivnosti provedenih tijekom proslave Dana rijeke Save 2016. godine

Dodatak VII.....Popis skraćenica

Uvod

Opći zadaci i nadležnosti Međunarodne komisije za sliv rijeke Save (Savska komisija, ISRBC) propisani su *Okvирним sporazumom o slivu rijeke Save* (*Okvirni sporazum, FASRB*) i, konkretnije, Dodatkom I *Okviranog sporazuma – Statutom Međunarodne komisije za sliv rijeke Save*. Jedna od obveza Savske komisije, prema Statutu, je podnošenje godišnjih izvješća o svom radu državama strankama Okviranog sporazuma i ovo Godišnje izvješće o radu i aktivnostima Savske komisije za 2016. godinu napravljeno je u skladu s tim.

Godišnje izvješće se odnosi na finansijsku godinu 2016., i obuhvaća razdoblje od 1. travnja 2016. godine do 31. svibnja 2017. godine. Svi programi i planovi rada u izvješću, također se odnose na navedenu finansijsku godinu. Tijekom izvještajnog razdoblja uloženi su značajni napori kako bi se ostvario daljnji napredak u provedbi *Okviranog sporazuma* i dodatno ojačali temelji za buduću provedbu *Okviranog sporazuma* kroz prihvatanje novih obaveza država stranaka *Okviranog sporazuma* u provođenju glavnih aktivnosti Savske komisije. Najznačajnije aktivnosti i rezultati u izvještajnom razdoblju uključuju: završetak druge Analize sliva rijeke Save (SRBA) na tehničkoj razini; niz aktivnosti na uspostavi Sustava za predviđanje poplava na slivu rijeke Save, daljnji napredak u razmjeni podataka i informacija (poboljšanja Sava GIS-a i Sava HIS-a), završetak hidrološkog modela za cijeli sliv, kao i aktivnosti na unaprjeđenju tehničkih standarda plovidbe i aplikacija u području plovidbe. Detaljni pregled aktivnosti i rezultata je predstavljen u poglavljima 1-6 ovog izvješća.

Tijekom finansijske godine 2016. organizirani su brojni važni događaji. Šesti sastanak država stranaka *Okviranog sporazuma* (Slika 1.), održan u Beogradu 1. lipnja 2016. godine predstavlja najznačajniji događaj. Sastanak je okupio visoke predstavnike država stranaka: Bosne i Hercegovine, Republike Hrvatske, Republike Srbije i Republike Slovenije, kao i predstavnike raznih organizacija, institucija i vlada. Ključni cilj Sastanka je bio rasprava o napretku u provedbi *Okviranog sporazuma* te o glavnim izazovima i mogućnostima u budućnosti. Sastanak Stranaka je potvrdio značajan napredak ka postizanju zajednički dogovorenih ciljeva koji je ostvaren od potpisivanja *Okviranog sporazuma* i podržao njegovu daljnju provedbu u svim područjima suradnje.

Slika 1. Šesti sastanak država stranaka *Okviranog sporazuma*
(Beograd, 1. lipnja 2016. godine)

U finansijskoj godini 2016. održane su tri sjednice Savske komisije: 42. sjednica (u Zagrebu, 8. srpnja 2016. godine), 43. sjednica (u Zagrebu, 25.-26. listopada 2016. godine) i 44. sjednica (u Zagrebu, 21.-22. veljače 2017. godine). Dodatno su održana dva strateška sastanka Savske komisije (u Zagrebu, 1. travnja 2016. godine i 16. siječnja 2017. godine) kako bi se raspravila određena strateška pitanja i dogоворile daljnje akcije.

Detaljan pregled aktivnosti i rezultata Savske komisije u finansijskoj 2016. godini je predstavljen u glavnom tekstu. U dodacima priloženim uz *Izvješće* radi cjelovitosti informacija, nalaze se popis članova i zamjenika članova Savske komisije (Dodatak I), popis aktivnih stručnih skupina Savske komisije i pregled njihovih sastanaka održanih tijekom finansijske godine 2016. (Dodatak II), popis projekata povezanih s *Okvirnim sporazumom*, koji su provedeni ili su u tijeku u izvještajnom razdoblju (Dodatak III), popis planiranih projekata (Dodatak IV), kao i kratak pregled aktivnosti vezanih za sudjelovanje javnosti i uključivanje dionika (Dodaci V i VI). Popis skraćenica se nalazi u Dodatku VII ovog *Izvješća*.

1. Plovidba

Aktivnosti Savske komisije u području plovidbe za finansijsku godinu 2016. bile su usmjerenе na obnovu i razvoj plovidbe na plovnom putu rijeke Save. Istovremeno je nastavljen rad na standardima koji se odnose na sigurnost plovidbe, kao i na drugim tehničkim standardima, u skladu s najnovijim postignućima EU u predmetnom području.

1.1. Sigurnost plovidbe

Savska komisija je usvojila Odluku 4/16 o usvajanju izmjena i dopuna Odluka 14/14, 19/10 i 30/07 o usvajanju *Pravila plovidbe na slivu rijeke Save*, koja je stupila na snagu 1. siječnja 2017. godine. Ona je temeljena na verziji 5 *Europskog pravilnika za unutarnje vodne puteve* (CEVNI, UNECE, 2014). Tijekom provedbe gore spomenute odluke, uočene su mogućnosti za daljnja poboljšanja *Pravila plovidbe*. Tajništvo je dostavilo UNECE-u prijedloge o novim izmjenama i dopunama *Europskog pravilnika za unutarnje vodne puteve CEVNI* (plovidba u uvjetima ograničene vidljivosti, skijanje na vodi, sidrenje pomoću šipova). Prijedlozi su razmatrani na sjednicama UNECE-ovih tijela nadležnih za standardizaciju tehničkih i zahtjeva za sigurnost u unutarnjoj plovidbi, održanim u veljači i lipnju 2016. godine, i usvojeni nakon toga.

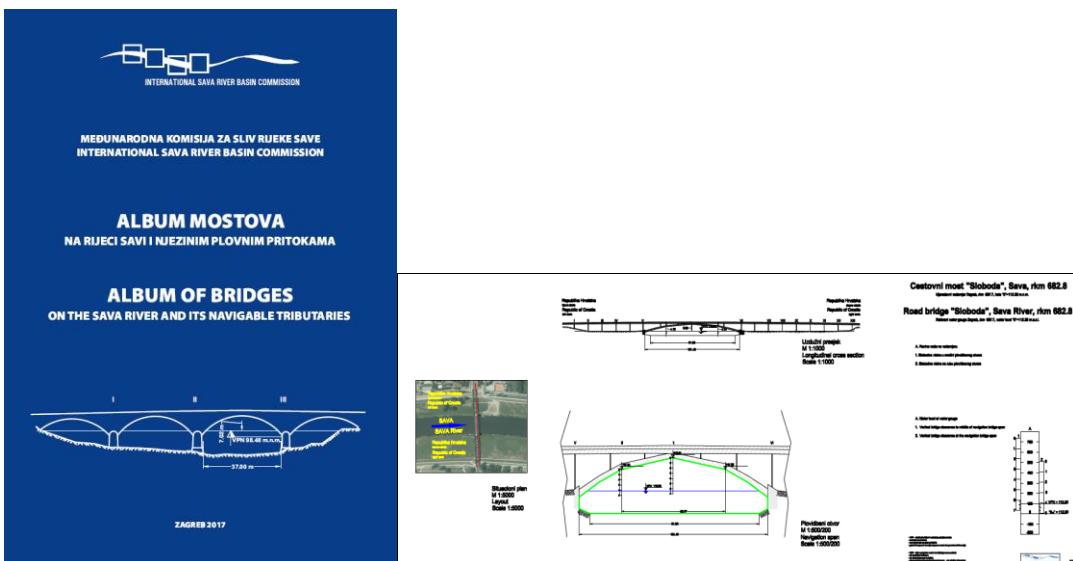
Na osnovi poglavlja 12 *Pravila plovidbe – Pravila za inspekciju sigurnosti plovidbe*, razvijena je internet aplikacija za podršku inspekciji sigurnosti plovidbe tijekom posljednjeg tromjesečja finansijske 2015. godine, a na osnovi izvješća o demo verziji koje su države dostavile, izvršeno je fino podešavanje aplikacije tijekom prvog i drugog tromjesečja finansijske godine 2016. U isto vrijeme, Tajništvo je sastavilo nacrt Odluke o implementaciji sustava za podršku nacionalnim tijelima nadležnim za inspekciju sigurnosti plovidbe i dostavilo ih državama na razmatranje.

Savska komisija nastavila je suradnju s EU i drugim riječnim komisijama, s ciljem razvoja novog europskog okvira za stručne kvalifikacije i standarde obuke. Kao rezultat toga, od strane EC izrađen je početkom 2016. godine prijedlog nove direktive EU, koji je dostavljen Europskom parlamentu i Vijeću na usvajanje. Tajništvo je surađivalo s hrvatskim Ministarstvom mora, prometa i infrastrukture s ciljem aktivne promocije uzajamno dogovorenih stavova Savske komisije po pitanju nekih aspekata prijedloga nove direktive EU u proceduri usvajanja. Istovremeno, uzimajući u obzir neka nova dostignuća u razvoju nacionalnih zakonodavstava po pitanju članova posade, Tajništvo je pripremilo nacrt *Odluke o pravilima za posadu u plovidbi rijekom Savom*, s ciljem modernizacije i trenutnih zahtjeva za kvalifikaciju posade i minimalnom broju članova posade u jednom dokumentu.

Savska komisija je također sudjelovala u radu Europskog odbora za izradu standarda u području unutarnje plovidbe (CESNI). Ciljevi CESNI-ja trebaju doprinijeti usvajanju jednoobraznih standarda na cijeloj mreži unutarnjih plovnih puteva u Europi s ciljem povećanja sigurnosti plovidbe i zaštite okoliša u kontekstu transporta unutarnjom plovidbom, promicanja zapošljavanja u unutarnjoj plovidbi i predstavljanja toga sektora što atraktivnijim, uz olakšavanje transportnih operacija i promociju međunarodne trgovine. Glavni fokus je bio na standardima za obrazovanje i za praktični dio ispita te simulatore plovidbe.

Da bi se olakšala provedba, nova pravila su na sistematičan način predstavljena predstavnicima nadležnih tijela država stranaka. Također, Savska komisija prati provođenje svih odluka u državama strankama, kako bi se poboljšao sadržaj dokumenata na osnovi ulaznih informacija direktnih korisnika.

Što se tiče publikacija koje se odnose na plovidbu, glavni uspjeh u finansijskoj godini 2016. predstavlja izrada i izdavanje novog *Albuma mostova na rijeci Savi i njenim plovnim pritokama* (slika 2). Ovo drugo izdanje Albuma je unaprijeđeno informacijama i podacima o mostovima za sektor uzvodno od Siska do slovensko-hrvatske granice.

Slika 2. Album mostova na rijeci Savi i njenim plovnim pritokama

S ciljem promocije *Priručnika za plovidbu na rijeci Savi* i poboljšanja imidža unutarnje plovidbe, Savska komisija je nastavila s organiziranjem javnih prezentacija priručnika u zemljama sliva Save. U finansijskoj godini 2016., jedna takva prezentacija je održana u Brčkom, u suradnji s Lukom Brčko i uz sudjelovanje predstavnika brodarstva iz BiH.

1.2. Tehnički standardi

Na osnovi zaključaka sa sastanka s državnim tijelima nadležnim za provođenje tehničkih pravila u zemljama sliva Save i uzimajući u obzir uspostavljanje CESNI-ja i usvajanje ES TRIN-a (Standard kojim se utvrđuju tehnički zahtjevi za plovila unutarnje plovidbe), pripremljen je novi nacrt Odluke o *Tehničkim pravilima*. Ona je izrađena kako bi omogućila direktnu primjenu odgovarajućih dijelova Direktive (EU) 2016/1629 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. rujna 2016. Godine, kojom se utvrđuju tehnički uvjeti za riječna plovila, dopunjavajući Direktivu 2009/100/EC i opozivajući Direktivu 2006/87/EC o plovnim putevima u slivu rijeke Save. Očekuje se da će Odluka biti usvojena do kraja 2017. godine.

Savska komisija je nastavila suradnju na daljnjoj harmonizaciji *Tehničkih pravila* i procedure za njihovu dopunu i izmjenu, s Dunavskom komisijom, UNECE-om i nadležnim tijelima EU.

1.3. Infrastruktura plovnog puta

Imajući u vidu teškoće i kašnjenja u realizaciji pripremnih aktivnosti na obnovi i razvoju plovnog puta rijeke Save, države stranke i Savska komisija su započeli s novim pristupom. Osnova ovog pristupa je da se započne s rehabilitacijom najkritičnijih sektora plovnog puta. U tom pogledu, Savska komisija i države stranke su poduzele određen broj aktivnosti u finansijskoj godini 2016., uključujući sljedeće:

- Srbija je osigurala financiranje i počela s aktivnostima na obnovi plovnog puta na sektoru Kamičak. Također je planirano da se narednih godina nastavi s obnovom drugih kritičnih sektora u Srbiji;
- Savska komisija je usvojila Odluku 1/17 o obnovi plovnog puta na sektor Novi Grad. U skladu s Odlukom, Hrvatska će pokrenuti aktivnosti na obnovi plovnog puta rijeke Save na dionici Jaruge - Novi Grad koji uključuje izradu cijelokupne potrebne dokumentacije za ishodovanje lokacijske dozvole, ekološke i građevinske dozvole, odnosno svih uvjeta i/ili odobrenja nadležnih institucija za cijelokupnu spomenutu dionicu plovnog puta. Bosna i Hercegovina će osigurati za Hrvatsku sve uvjete za izradu dokumentacije i poduzet će mjere za dobivanje svih potrebnih dozvola i uvjeta i/ili odobrenja nadležnih institucija i tijela za obavljanje radova na istoj dionici;
- Hrvatska je podnijela zahtjev za dobivanje finansijskih sredstava neophodnih za izradu projektne dokumentacije za sektor Novi Grad. Projekt detaljnog batimetrijskog snimanja plovnog puta, s ciljem da se osiguraju potrebeni podaci za poboljšanje uvjeta plovnosti (jednosmjerna plovidba i nadogradnja sustava obilježavanja), također je u pripremnoj fazi;
- Implementacija RIS-a u Hrvatskoj je završena i plovni put rijeke Save je sada prekriven RIS-om od Beograda do Siska;
- Savska komisija je nastavila sudjelovanje u radu Upravnog odbora za prioritetno područje 1a Dunavske strategije EU, s ciljem da se podrži razvoj plovidbe i promocija mogućnosti transporta na rijeci Savi, kao dijelu Europske osnovne prometne mreže.

U skladu s Člankom 10 (4) *Okvirnog sporazuma* i člankom 9. *Protokola o režimu plovidbe uz Okvirni sporazum*, Savska komisija je koordinirala i podržavala aktivnosti država stranaka u postupku obilježavanja plovnog puta tijekom izvještajnog razdoblja i, u tom smislu, redovno usvajala odluke o donošenju godišnjih Planova obilježavanja rijeke Save i njenih plovnih pritoka, a i održavala je funkcionalnost internet aplikacije za izradu *Plana obilježavanja rijeke Save i njenih plovnih pritoka*. Savska komisija je organizirala sastanak s nadležnim tijelima u BiH i Hrvatskoj s ciljem daljnog poboljšanja sustava obilježavanja plovnog puta na BiH sektoru. Nakon sastanka, organiziran je zajednički obilazak sustava obilježavanja na BiH sektoru i dogovoreno je daljnje unapređenje tog sustava.

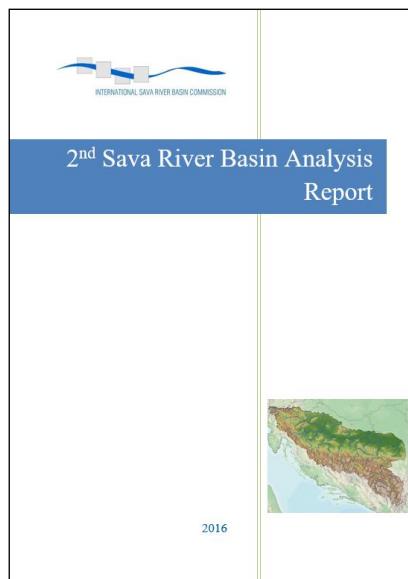
2. Integrirano upravljanje vodama

Tijekom finansijske godine 2016., aktivnosti Savske komisije povezane s integriranim upravljanjem vodama bile su usmjerenе na nastavak aktivnosti koje se odnose na planiranje upravljanja riječnim slivom, upravljanje rizicima od poplava i razvoj integriranih sustava (GIS-a, HIS-a te sustava praćenja, predviđanja i ranog upozorenja na nesreće i poplave) za sliv rijeke Save. Značajni su napori, između ostalog, uloženi u aktivnosti povezane s utjecajima klimatskih promjena, pitanjima nanosa, dalnjim poboljšanjem hidroloških i hidrauličkih modela, kao i u pripremu raznih projekata i projektnih prijedloga čiji je cilj pružanje podrške u ostvarivanju ciljeva u prioritetnim područjima suradnje dogovorenim između država stranaka.

2.1. Upravljanje riječnim slivom

Izrada *Plana upravljanja slivom rijeke Save* predstavlja najvažniji zadatak u postizanju jednog od konačnih ciljeva *Okvirnog sporazuma* – uspostavljanje održivog upravljanja vodama u slivu rijeke Save. Nakon što je prvi Plan odobren na Petom sastanku (održanom u Zagrebu, 2. prosinca 2014. godine), aktivnosti drugog ciklusa planiranja započele su 2015. godine i nastavljene u 2016. godini.

Glavno dostignuće ovog procesa u finansijskoj godini 2016. je završetak Druge analize sliva rijeke Save (SRBA). SRBA predstavlja rezultat istinskog kolektivnog napora stručnjaka iz država koji surađuju i rade zajedno u stručnim skupinama Savske komisije, bez ikakve vanjske podrške. Ovaj dokument predstavlja ažuriranje prve SRBA (2009.) i dobru osnovu za razvoj Drugog Plana upravljanja slivom rijeke Save.

Slika 3. Naslovna stranica 2. Izvješća o Analizi sliva rijeke Save

Druga važna aktivnost, koja se odvijala paralelno s izradom 2. SRBA, je izrada Pregleda značajnih pitanja upravljanja vodama (SWMI) u slivu rijeke Save. Uz ključna pitanja, dokument o značajnim pitanjima upravljanja vodama obuhvaća i kratak privremeni pregled provedbe mjera koje je postavio prvi Plan upravljanja slivom rijeke Save. Javna rasprava je obavljena putem internet stranica Savske komisije u trajanju od 3 mjeseca (29. srpnja – 20. listopada 2016. godine). Komentari koji su dobiveni od nekoliko nevladinih i organizacija iz poslovnog sektora pažljivo su razmotreni i u slučaju opravdanih komentara dokument je kasnije bio unaprijeđen.

Aktivnosti koje vode ka Drugom Planu upravljanja slivom rijeke Save će se nastaviti i u finansijskoj godini 2017. U međuvremenu, Tajništvo će nastaviti istraživati mogućnosti za osiguravanje finansijske podrške za izradu *Plana*, što se čini neophodnim za pripremu tako sveobuhvatnog dokumenta.

Daljnji napredak u području upravljanja nanosom je ostvaren u okviru projekta *Prema praktičnim smjernicama za održivo upravljanje nanosom koristeći sliv rijeke Save kao ogledni primjer*, koji je Savska komisija pokrenula 2012. godine, uz podršku i u suradnji s Uredom UNESCO-a u Veneciji i SedNet-a. Nakon finaliziranja izvješća *Procjena ravnoteže nanosa za rijeku Savu (BALSES)* tijekom 2013. godine i izvješća *Uspostava Sustava praćenja nanosa za sliv rijeke Save* 2015. godine, aktivnosti su bile usmjerene na instaliranje opreme za mjerjenje suspendiranog nanosa na dvije pilot lokacije, Slavonski Brod (HR) i Sremska Mitrovica (RS). U izvještajnom razdoblju nabavljeni su senzori za mutnoću i instalirani su u Sremskoj Mitrovici, dok se instalacija opreme u Slavonskom Brodu očekuje tijekom ljeta 2017. godine. Radionica o upravljanju nanosom, monitoringu i modeliranju je održana 22. ožujka 2017. godine (Slika 4). Više informacija o radionici dostupno je [ovdje](#).

Slika 4. Radionica o monitoringu nanosa (Zagreb, 22. ožujka 2017. godine)

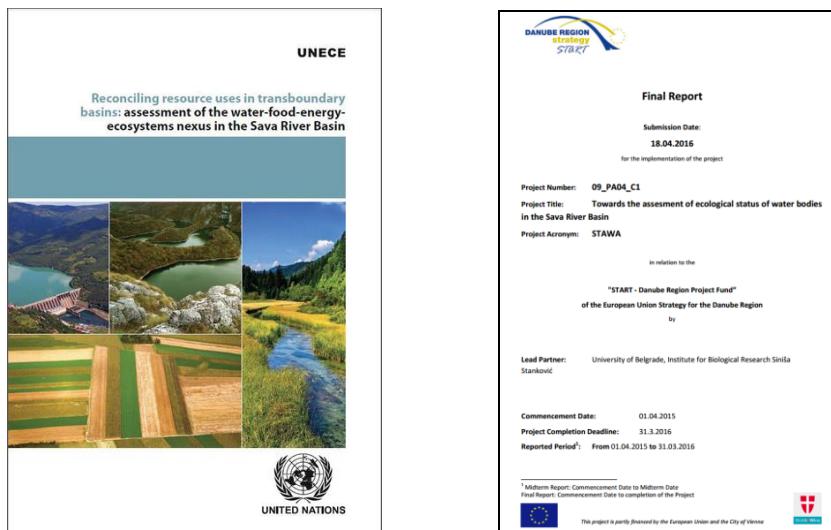
Tijekom izvještajnog razdoblja dužna pažnja je posvećena i klimatskim promjenama. U studenom 2015. godine, Savska komisija je potpisala *Pariški sporazum o vodi i prilagođavanju na klimatske promjene u riječnim slivovima, jezerima i akviferima*, kao neobavezujući dokument koji poziva na akciju u području prilagođavanja na klimatske promjene u slivovima, čime se pridružila obitelji od preko 300 vlada, međunarodnih organizacija, donatora, nacionalnih i prekograničnih riječnih organizacija, lokalnih vlasti, predstavnika civilnog društva i tvrtki širom svijeta koje su potpisale *Sporazum*. Tijekom finansijske godine 2016., Savska komisija je započela pregovore sa UNECE-om i IOWater (*Međunarodni ured za vode*) o pripremi Okvira za izradu Strategije prilagođavanja na klimatske promjene za sliv rijeke Save i prioritetnih mjera od značaja za sliv. Planirani početak implementacije je svibanj 2017. godine. Očekuje se da će rezultati ovog projekta biti dobra osnova za izradu same Strategije prilagođavanja na klimatske promjene i Akcijskog plana za sliv.

Nakon završetka projekta Procjena povezivanja sektora voda-hrana-energija-ekosustavi u slivu rijeke Save [*Water-Food-Energy-Ecosystems Nexus Assessment in the Sava River Basin*](#), koji je proveden kao dio Programa rada UNECE Konvencije o vodama 2013-2015, tijekom finansijske godine 2016. slična procjena povezivanja sektora je provedena za sliv rijeke Drine. Angažiran je multidisciplinarni tim domaćih i stranih stručnjaka kako bi identificirao ključne veze između energije, vode, zemljišta i resursa ekosustava, kao i moguća rješenja kako bi se osiguralo da se resursi na slivu razvijaju i da se njima upravlja na održivi način. Održane su dvije radionice u 2016. godini i izrada tehničkog izvješća projekta Drina nexus je u završnoj fazi. Projekt je dao

procjenu međusektorskih veza, kompromisa i benefita u slivu rijeke Drine s ciljem poticanja prekogranične suradnje kroz identifikaciju međusektorske sinergije i utvrđivanje mjera koje bi mogле ublažiti tenzije zbog višestrukih potreba država na slivu za korištenje zajedničkih resursa.

Zajednički istraživački centar (JRC) je analizirao sliv Save kao ogledni primjer u okviru *Dunav Nexus* projekta. Završno izvješće je napravljeno u rujnu 2016. godine. Međutim, aktivnosti na modeliranju potreba za vodom i dostupnosti scenarija za sadašnja i buduća korištenja zemljišta i klime u slivu rijeke Save su nastavljena i očekuje se da će novi rezultati biti predstavljeni Savskoj komisiji tijekom 2017. godine.

Projekt *Prema procjeni ekološkog stanja vodnih tijela u slivu rijeke Save (Towards the Assessment of Ecological Status of Water Bodies in the Sava River Basin - STAWA)* je završen u finansijskoj godini 2016. Projekt je bio podržan od START Fonda za projekte Dunavske regije (START - Danube Region Project Fund) EU Strategije za Dunavsku regiju. Glavni cilj projekta je bio predložiti platformu za uspostavljanje suradnje na razini sliva za prikupljanje i učinkovitu razmjenu informacija o ekološkom statusu u slivu rijeke Save. Završno izvješće se nalazi [ovdje](#).

Slika 5. Sava Nexus i STAWA završna izvješća

2.2. Sprječavanje i kontrola akcidenata

Tijekom 2016. godine provedena su dva testa Sustava ranog upozoravanja na opasnost od akcidenata (AEWS). Osnovni cilj takvih vježbi jest testiranje funkcionalnosti Sustava, operativnost 24/7 Glavnih međunarodnih centara za uzbunjivanje (PIACs) i osnovna korištenja sustava. Prvi (najavljeni) test bio je u travnju 2016. godine. Drugi (unaprijed nenajavljeni) je bio 27. listopada 2016. godine. Oba testa su potvrdila da sustav sam za sebe radi kako je i očekivano, bez tehničkih problema. Tijekom testa u listopadu, svi PIACs na slivu Dunava su reagirali vrlo brzo, najveći broj njih u roku kraćem od 10 minuta, a svi u okviru 18 minuta, što je znatno brže od 3 sata - očekivanog vremena za odgovor, iako PIACs u B&H i Srbiji još uvijek nisu dio Sustava u državi koji je operativan 24/7.

ICPDR je proveo proces popisa točaka rizika od akcidenata (ARSSs - Accident Risk Spots), koji obuhvaća operativne industrijske lokacije s većim rizikom od akcidentnog zagađenja, kao i

kontaminirane lokacije (*CSs - Contaminated Sites*), uključujući sanitарne deponije i smetlišta u područjima podložnim plavljenju. Za naš sliv, informacije su prikupljene za Hrvatsku, Srbiju i BiH-Republiku Srpsku. Savska komisija će nastaviti podržavati napore na prikupljanju podataka u finansijskoj 2017. godini. Planirano je da finalno izvješće o ARS i CS bude predstavljeno na redovnom sastanku ICPDR-a u prosincu 2017. godine.

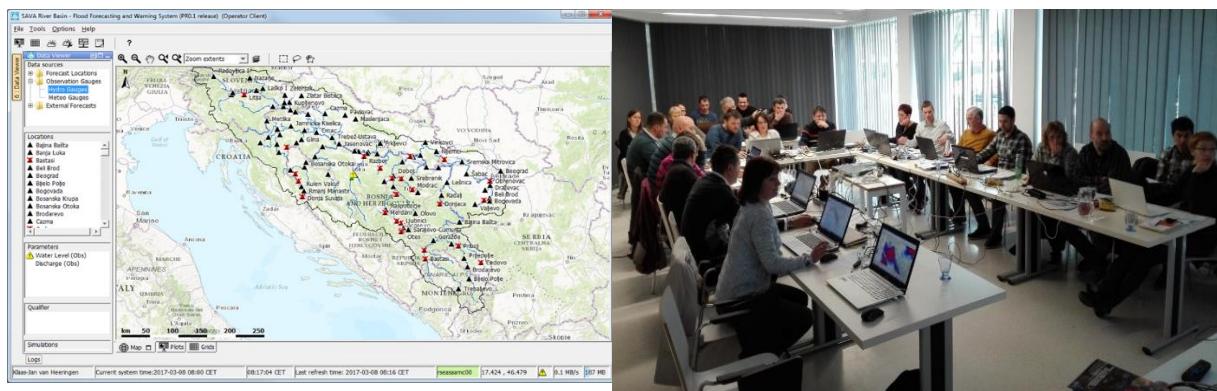
2.3. Upravljanje poplavama

Protokol o zaštiti od poplava uz Okvirni sporazum o slivu rijeke Save, koji je stupio na snagu 27. studenog 2015. godine, formalizirao je jasnu posvećenost država stranaka Okvirnog sporazuma za provođenje aktivnosti na unapređenju zaštite od poplava u slivu rijeke Save. U izvještajnom razdoblju završen je Program za izradu Plana upravljanja rizicima od poplava za sliv rijeke Save (*Sava FRM Plan*) i usvojen na 44. Sjednici Savske komisije (Zagreb, 21.-22. veljače 2017. godine). Program detaljno opisuje aktivnosti predviđene Protokolom kao i načine za njihovo provođenje. Program je dostupan na web stranici Savske komisije: http://savacommission.org/basic_docs.

Daljnja provedba aktivnosti predviđenih *Protokolom* podržano je kroz projekt *Unapređenje zajedničkih akcija u području upravljanja poplavama u slivu rijeke Save*, koji je u lipnju 2014. godine odobren od strane Okvira za investicije na Zapadnom Balkanu (WBIF), a koji financira i provodi Svjetska banka (WB). Projekt pruža tehničku pomoć za izradu Plana upravljanja rizicima od poplava u slivu rijeke Save (Sava FRM Plan - Komponenta 1) i uspostavljanje Sustava za prognozu i upozoravanje na opasnost od poplava u slivu rijeke Save (Sava FFWS), kao Komponentu 2 Projekta. Do kraja finansijske godine 2016. završene su sljedeće aktivnosti:

- *Sava FRM Plan*: Nakon pripreme i odobravanja Projektnog zadatka od strane korisnika, WB je pokrenula postupak nabavke u rujnu 2016. godine, koji je završen dodjelom ugovora u ožujku 2017. godine. Tehnička pomoć za izradu Sava FRM Plana traje 15 mjeseci;
- *Sava FFWS*: Projekt je službeno pokrenut u lipnju 2016. godine. Budući Sava FFWS će se zasnivati na Delft-FEWS platformi, koja je također primjenjena u velikom broju slivova širom svijeta. Ovaj fleksibilni sustav omogućuje korištenje različitih formata podataka i modela koji se koriste u slivu. Prvi predizajn 0.1 Sava FFWS je predstavljen sredinom siječnja 2017. godine (Slika 6) u ARSO u Ljubljani. Obuke za sustav administratore i za krajnje korisnike svih pet savskih država su održane u siječnju i veljači 2017. godine.

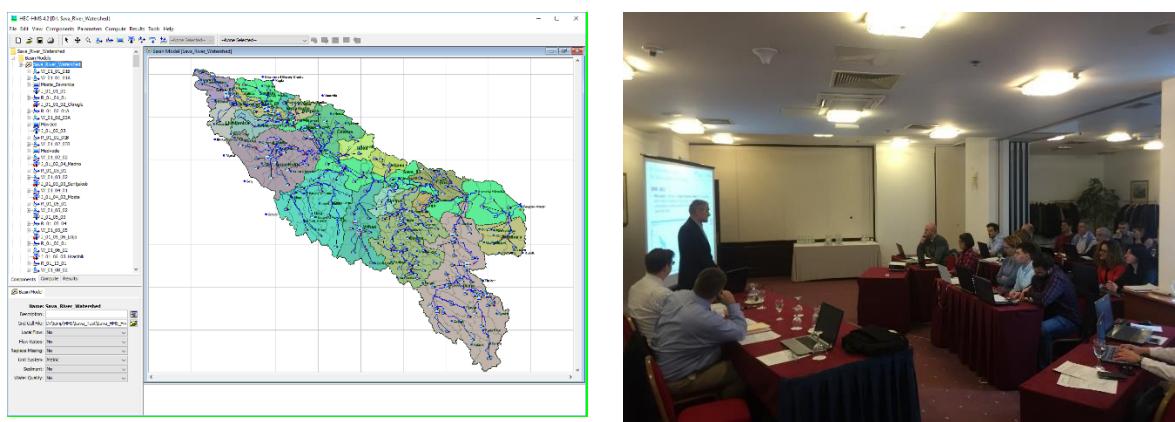
Tijekom projekta će biti napravljeno nekoliko verzija Sava FFWS-a te zatim testirano od strane stručnjaka iz država. Sljedeća verzija sustava se očekuje u lipnju 2017. godine. Potpuno operativan sustav će biti predan korisnicima za njihovu upotrebu do rujna 2018. godine.

Slika 6. Sučelje Sava FFWS aplikacije i fotografija sa obuke krajnjih korisnika

Dugoročna podrška Vlade SAD-a je nastavljena u finansijskoj godini 2016. U suradnji s Inženjerskim korpusom vojske SAD (USACE), postignut je veliki napredak u hidrološko-hidrauličkom modeliranju.

Veliki napor uložen od strane institucija savskih država, ISRBC-a i USACE-a u hidrološko modeliranje rezultirao je konačnim modelom za cijeli sliv rijeke Save i odvojenim modelima za glavne pritoke. Modeli su dostavljeni u siječnju 2017. godine ministarstvima država stranaka Okvirnog sporazuma, agencijama/institucijama nadležnim za upravljanje vodama i hidrometeorološkim zavodima, dok je poseban model Drine dostavljen nadležnom ministarstvu i hidrometeorološkom zavodu u Crnoj Gori. Pored toga, modeli za određene podslivove (Drina, Vrbas) su isporučeni hidro-energetskim poduzećima koja su osigurala podatke za odgovarajuće podmodele. Obuka za napredne korisnike je održana 2.-3. ožujka 2017. godine (Slika 7). Predavači su bili stručnjaci USACE-a, uz podršku Tajništva. Model Save je također ugrađen u Sava FFWS kao okosnica sustava.

Slika 7. Ekran Sava HEC-HMS modela i fotografija sa obuke krajnjih korisnika

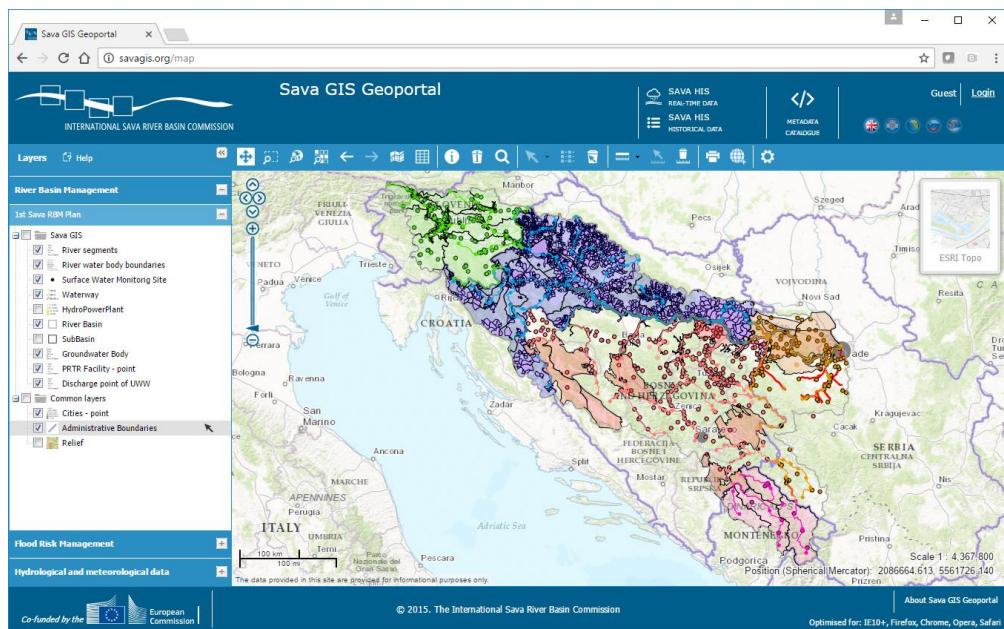
Po završetku kalibracije hidrološkog modela, intenzivirani su napor na unapređenju hidrauličkog modela toka rijeke Save. Prikupljeni su podaci bazirani na LiDAR-u za projektno područje ukupne površine oko 3.300 km² (uz rijeku Savu na potezu od Čateža do Beograda). Svi produkti LiDAR-a, zajedno s digitalnim ortofoto snimcima cijelog područja će biti isporučeni u lipnju 2017. godine. Kada LiDAR produkti budu završeni, USACE stručnjaci, zajedno s Tajništvom, će početi s formiranjem nove visoko precizne geometrije modela. Očekuje se da će u potpunosti kalibriran Sava HEC-RAS model biti završen u rujnu 2017. godine i dostavljen Savskoj komisiji. Dodatni trening za stručnjake iz država o upotrebi LiDAR-a za potrebe modeliranja i funkcionalnu upotrebu 1D -2D hidrauličkih modela je planiran do kraja 2017. godine.

Trenutačno je u postupku nabavka IT opreme, također uz podršku Vlade SAD-a. IT oprema će se koristiti za čuvanje svih LiDAR podataka i produkata, digitalnih ortofoto snimaka i svih drugih podataka prikupljenih ili izrađenih tijekom pripreme i razvoja modela. Dio opreme će se koristiti za potrebe host centara Sava FFWS u Ljubljani, Zagrebu, Sarajevu i Beogradu.

3. Međusektorska i druga pitanja

3.1. Upravljanje informacijama

Sava Geoportal, zajedno sa SavaGIS bazom podataka i povezanim internet-aplikacijama, u potpunosti je operativan. Koristi se za razne svrhe Savske komisije, uključujući razmjenu podataka u kontekstu aktivnosti Plana upravljanja slivom i Plana upravljanja rizikom od poplava, kao i za razmjenu hidrometeoroloških (HM) podataka i informacija.

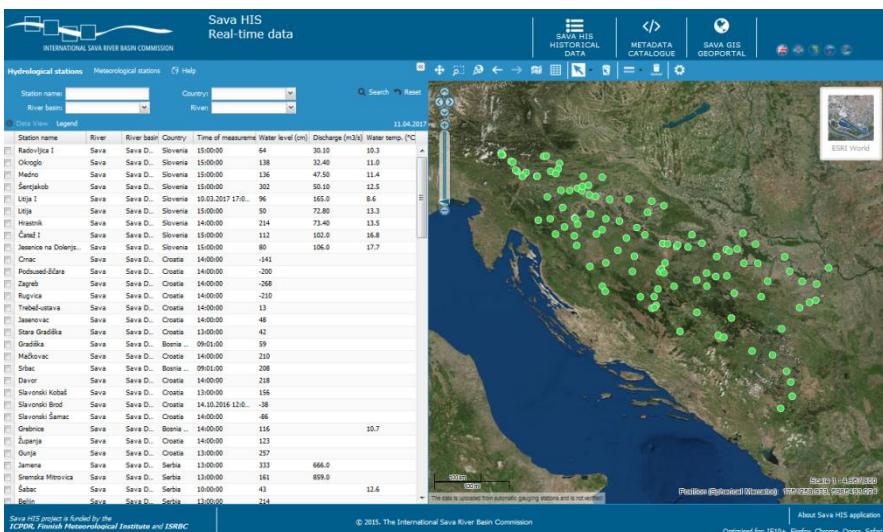

Slika 8. Sava GIS Geoportal (www.savagis.org)

Nakon razdoblja od oko godinu dana vrlo uspješnog korištenja i istovremenog testiranja svih funkcionalnosti SavaGIS-a, uočene su potrebe za određenim poboljšanjima sustava. To pitanje je podržano od strane relevantnih stručnih skupina i Savske komisije te su nakon toga provedene odgovarajuće aktivnosti u razdoblju od prosinca 2016. do siječnja 2017. godine. Ova poboljšanja omogućavaju bolju administraciju Geoportal-a, kao i lakši pristup podacima krajnjim korisnicima. Planirano je daljnje unaprjeđenje sustava s nekim dodatnim mogućnostima. Međutim, implementacija će prilično ovisiti o raspoloživim sredstvima i ljudskim resursima u Tajništvu. Za sada, pripremne aktivnosti za razvoj modula za plovidbu i upravljanja nanosom su u tijeku, zajedno s dalnjom nadogradnjom sustava u dijelu koji se odnosi na razmjenu HM podataka (detalji su dani u narednom poglavljju).

3.2. Hidrološka i meteorološka pitanja

U suradnji s relevantnim nacionalnim institucijama država stranaka (ministarstva za zaštitu okoliša i/ili vodno gospodarstvo, agencije za vode i nacionalne hidro-meteorološke službe (NHS), i uzimajući u obzir *Smjernice za razmjenu hidroloških i meteoroloških podataka i informacija u slivu rijeke Save* (2014.), Savska komisija je uspostavila zajedničku platformu *Hidrološki informacijski sustav za sliv rijeke Save* (Sava HIS) za razmjenu i korištenje hidroloških i meteoroloških informacija i podataka. Sava HIS (slika 9), kao sastavni dio Sava GIS, predstavlja sredstvo za prikupljanje, pohranjivanje, analiziranje i izvještavanje obrađenih i podataka u realnom vremenu.

Slika 9. Sava HIS – podaci u realnom vremenu (www.savahis.org)

Nakon uspostavljanja sustava u 2015. i završetka probnog razdoblja u 2016. godini, baza podataka Sava HIS-a za obrađene hidrološke i meteorološke podatke se neprestano popunjava od strane NHMS-a i Savske komisije, dok se podmodul za podatke u realnom vremenu od početka koristi za prikupljanje i vizualizaciju promatranih podataka u realnom vremenu.

Podmodul Sava HIS-a za podatke u realnom vremenu imat će važnu funkciju u radu budućeg sustava za prognozu poplava. Nakon uspostavljanja, Sava HIS sadrži podatke za svih pet zemalja, ali samo za glavne hidrološke (93) i meteorološke stanice (53) koje su navedene u *Smjernicama za razmjenu podataka*. Za optimalno funkcioniranje Sava FFWS-a treba koristiti sve potrebne i dostupne operativne podatke, tako da su se pružatelji podataka iz svih zemalja sliva Save dogovorili da se proširi lista hidroloških (435) i meteoroloških (240) stanica koje bi bile uključene u Sava HIS. Osim toga, za padaline je odlučeno da se koriste podaci padalina po satu umjesto postojećih 24-satnih zbirnih vrijednosti, ondje gde je to moguće. Također će biti uspostavljena razmjena podataka o debljini snježnog pokrivača.

Stoga je Savska komisija u suradnji s projektnim konzorcijem Sava FFWS-a započela nadogradnju Sava HIS-a. Nekoliko novih funkcionalnosti će biti dodano, dok će replika Sava HIS-a, koji je trenutno smješten u Tajništvu, biti uključena u Sava FFWS na središnjoj lokaciji sustava. Ove aktivnosti i poboljšanja Sava HIS-a će se vršiti već za potrebe verzije 0.2 Sava FFWS-a, planirano za sredinu lipnja 2017. godine.

3.3. Ostala razvojna pitanja

Održivi riječni turizam je na Drugom sastanku država stranaka (Beograd, 1. lipnja 2009.) identificiran kao područje budućeg rada Savske komisije. Od tada, proveden je velik broj aktivnosti u ovom području, kao što je opisano u prethodnim godišnjim izvješćima.

Uzimajući u obzir zaključke *Studije izvodljivosti i Projektne dokumentacije za obnovu i razvoj prometa i plovidbe na plovnom putu rijeke Save*, i nastavljajući se na prvi ikad izrađeni *Nautički i turistički vodič za rijeku Savu* u suradnji s Forumom gospodarskih komora država stranaka, projektni prijedlozi za izradu *Master plana za razvoj nautičkog turizma u slivu rijeke Save* i *Uspostavljanje mreže pristaništa za turističke brodove duž rijeke Save* su izrađeni i trenutno se istražuju mogućnosti financiranja.

Savska komisija je član međunarodnog konzorcija koji se sastoji od partnera iz 8 zemalja, predvođenih Regionalnim centrom zaštite okoliša (REC), koji je izradio projektni prijedlog za *Ekoturizam vlažnih staništa u slivu Dunava (Danube Wets Ecotour)*. Prijedlog se odnosi na mala i vlažna staništa srednje veličine u slivu Dunava s ciljem da se formulira okvir dugoročnog razvoja za unapređenje eko-turizma.

Imajući u vidu velik interes za razvoj biciklističkih staza duž rijeke Save, izražen u gradovima i lokalnim zajednicama duž rijeke, pripremne aktivnosti za projekt na ovu temu su poduzete u tjesnoj suradnji s biciklističkim udruženjima kao direktnim krajnjim korisnicima, što je još jedan primjer kombinacije "odozgo prema dolje" i "odozdo prema gore" pristupa. Projektom *Sava B.I.K.E* bi se poboljšala povezanost i pristupačnost, sigurnost prometa, ekološki prihvatljiv prijevoz niske emisije ugljen-dioksida, socijalno-ekonomski rast i atraktivnosti Savskog koridora.

Financiranje oba gore navedena projekta planirano je u okviru Dunavskog transnacionalnog programa 2014-2020, ali i dalje bez pozitivnih rezultata.

Aktivnosti Savske komisije po pitanju suradnje s turističkim sektorom rezultirale su u izradi nacrta *Zajedničke izjave o regionalnoj suradnji na razvoju održivog turizma u slivu rijeke Save*. Osim toga, dogovoren je osnivanje radne grupe koja će se sastojati od predstavnika turističkih organizacija iz sliva. Potpisivanje Zajedničke izjave i uspostavljanje radne grupe je zakazano za lipanj 2017. godine. Na osnovi tih dostignuća očekuje se novi zamah za suradnju u ovom sektoru.

Uloženi su napor u prikupljanje sredstava za realizaciju projekata usmjerenih na razvoj sektora malih i srednjih poduzeća, kao i integracija podsektora iz područja voda s prostornim planiranjem i razvojem u slivu rijeke Save.

Što se tiče drugih razvojnih aktivnosti, na kraju finansijske godine 2016., u suradnji sa Svjetskom bankom, započeli su radovi na tzv. *Zajedničkom planu aktivnosti za sliv rijeke Save*, koji bi, uz političku podršku zemalja, trebao predstavljati platformu za daljnje aktivnosti koje se odnose na održivi razvoj regije.

4. Suradnja, promotivne aktivnosti i uključivanje dionika

4.1. Suradnja s međunarodnim organizacijama i ostalim relevantnim institucijama

Suradnja Savske komisije s velikim brojem međunarodnih organizacija održana je tijekom izvještajnog razdoblja, s posebnim naglaskom na organizacije i institucije navedene u Članku 5. *Okvirnog sporazuma*.

Suradnja s ICPDR-om i Dunavskom komisijom službeno se temelji na memorandumu o razumijevanju koji su potpisale sve tri komisije i koji pruža mogućnosti za tjesnu suradnju i koordinaciju aktivnosti komisija. U izvještajnom razdoblju ova koordinacija je osigurana kroz uzajamno sudjelovanje na sjednicama, sastancima stručnih skupina i ostalim događajima komisija. Proces provođenja *Zajedničke izjave o vodećim načelima za razvoj unutarnje plovidbe i zaštite okoliša u slivu rijeke Dunav*, koji zajednički koordiniraju ICPDR, DC i Savska komisija zajedno s Europskom komisijom, nastavio se organiziranjem 7. sastanka o provođenju *Zajedničke izjave* (Budimpešta, 15.-16. rujna 2016. godine). Sljedeći sastanak bit će organiziran u Zagrebu u rujnu 2017. godine.

Suradnja s UNECE-om dodatno je intenzivirana. Osim sudjelovanja Savske komisije u radnim grupama UNECE-a i u ostalim događanjima, dvije organizacije sudjelovale su u provedbi projekta *Procjena povezivanja sektora voda-poljoprivreda-energija-okoliš u slivu rijeke Save*, koji se provodio u okviru *Programa radova 2013. – 2015.* UNECE-a, kao i na provođenju projekta *Procjena povezivanja sektora u slivu rijeke Drine*. Savska komisija je podržala promicanje UNECE Konvencije o vodama, koja je od prosinca 2015. godine postala globalni pravni okvir za prekograničnu suradnju, kroz prezentiranje prednosti organizacija riječnih slivova drugim UNECE podregijama i državama izvan UNECE regije. Savska komisija je aktivno sudjelovala u radu tijela UNECE-a nadležnih za standardizaciju tehničkih i uvjeta sigurnosti u unutarnjoj plovidbi.

Savska komisija je bila aktivno uključena u provođenje *Strategije EU za Dunavsku regiju*, kako bi se osiguralo provođenje projekata koji se odnose na Okvirni sporazum za sliv rijeke Save u okviru *Dunavske strategije*, kao i u procesu izrade novog europskog pravnog okvira za profesionalne kvalifikacije i standarde za obuku u unutarnjoj plovidbi. Savska komisija je aktivno sudjelovala na nekoliko događaja i radionicama koje su organizirala različita tijela EU.

Suradnja s UNESCO-om postupno se razvija. Nastavljen je implementacija projekta *Prema praktičnim smjernicama za održivo upravljanje nanosom koristeći sliv rijeke Save kao ogledni primjer*, koji finansijski podržava Ured UNESCO-a u Veneciji.

Suradnja s institucijama američke vlade dodatno je unaprjeđena. U izvještajnom razdoblju bila je usmjerena na daljnji razvoj hidroloških i hidrauličkih modela (sliva) rijeke Save uz podršku USACE-a i implementaciju projekta *Jačanje sudjelovanja javnosti i uključivanja dionika u slivu rijeke Save* koje je podržala američka vlada (završen u finansijskoj godini 2016.).

Održava se suradnja s ostalim komisijama za plovidbu (npr. Komisija za rijeku Mozel i Rajnska komisija) te ostalim komisijama za zaštitu rijeka i jezera (npr. komisije za zaštitu rijeka Rajne, Elbe i Odre) iz Europe, dok je povećan interes za suradnju (prvenstveno u području prenošenja iskustva) izražen od strane komisija izvaneuropskih slivova, npr. iz drugih dijelova jugoistočne Europe, Srednjeg Istoka, Centralne Azije i jugoistočne Azije.

Također, postoji kontinuirana suradnja s regionalnim organizacijama (OEBS, RCC, REC, SEETO, GWP-Med, GWP CEE), međunarodnim finansijskim institucijama (Svjetska banka),

specijaliziranim organizacijama, organizacijama i grupama (WMO, GIS forum), poslovnim sektorom (Coca-Cola) i NGO-ima (WWF, Euronatur, itd.). Konačno, nastavljeno je i održavanje kontakata s diplomatskim zborom u Hrvatskoj.

4.2. Suradnja s nacionalnim institucijama

Tijekom izvještajnog razdoblja ostvarena je stalna suradnja Savske komisije s nacionalnim institucijama nadležnim za provedbu *Okvirnog sporazuma o slivu rijeke Save*.

Osim suradnje u svezi s provedom *Okvirnog sporazuma* općenito, što je također uključivalo sudjelovanje predstavnika država stranaka u radu stručnih skupina Savske komisije, posebna pozornost posvećena je:

- razvoju *Plana upravljanja rizikom od poplava za sliv rijeke Save* (ministarstva država stranaka odgovorna za upravljanje vodama i zaštitu okoliša);
- obnovi i razvoju plovidbe na rijeci Savi (ministarstva država stranaka odgovorna za promet unutarnjim plovnim putevima);
- pripremi regionalnih projekata vezanih uz *Okvirni sporazum* (sva nadležna ministarstva);
- pripremnim aktivnostima u okviru organizacije proslave Dana rijeke Save i ostalim aktivnostima odnosa s javnošću vezanim za provedbu *Okvirnog sporazuma* (ministarstva, imenovani predstavnici država stranaka).

Osim s nacionalnim institucijama odgovornim za provedbu *Okvirnog sporazuma*, ostvarena je suradnja i s ostalim organizacijama, poput one s nacionalnim vodoprivrednim organizacijama, hidrometeorološkim službama, agencijama odgovornim za razvoj i održavanje unutarnjih plovnih puteva, lučkim kapetanijama, regionalnim gospodarskim komorama, turističkim organizacijama, fakultetima i institutima koji se bave prirodnim i tehničkim znanostima, svim vrstama tehnologija, očuvanjem prirode itd. Osim s institucijama država stranaka, dobra suradnja se održava s odgovarajućim tijelima Crne Gore.

4.3. Promotivne aktivnosti i uključivanje dionika

Uzimajući u obzir značaj uključivanja dionika u okviru aktivnosti Savske komisije i provedbe Okvirnog sporazuma, suradnja s relevantnim institucijama, nevladinim organizacijama i lokalnim akterima iz sliva je nastavljena tijekom izvještajnog razdoblja.

U finansijskoj godini 2016. informacije o provedbi *Okvirnog sporazuma* priopćene su dionicima i široj javnosti putem:

- Službene internet stranice Savske komisije (www.savacommission.org), gdje su informacije o aktivnostima, projektima i dokumentima stavljeni na raspolaganje široj javnosti i stalno se ažuriraju najnovijim podacima i vijestima;
- Obuka i radionica, koje je organizirala ili suorganizirala Savska komisija, kako je navedeno u Dodatku V;
- Službenog glasila Savske komisije, *Savskog Vjesnika*. U izvještajnom razdoblju objavljeni su brojevi 17 i 18 (Slika 10);
- Publikacija i izvješće, uključujući *Album mostova na rijeci Savi i njenim plovnim pritokama*, kao i raznih postera, brošura i letaka;

- Tekstova za projekte, knjige, glasila i internet stranice ostalih organizacija/institucija;
- Priopćenja i izvješća za medije, npr. vezano uz Šesti sastanak država stranaka i proslavu Dana rijeke Save;
- Facebook profila Parlamenta mladih sa sliva rijeke Save, koji je formiran s ciljem da osigura stalnu komunikaciju sa i među mladima tijekom cijele godine, pored postojeće internet-stranice Parlamenta mladih (<http://sava-youthparliament.com>). Profil je kreiran u okviru projekta *Jačanje sudjelovanja javnosti i uključivanje dionika u slivu rijeke Save*, podržan od strane Vlade SAD-a;
- Proslave Dana rijeke Save 2016. (detaljan pregled aktivnosti nalazi se u Dodatku VI).

Slika 10. Savski Vjesnik br. 17 (svibanj 2016. god.) i br. 18 (studen 2016. god.)

Savjetodavne aktivnosti su obavljene organiziranjem konzultacijskih radionica, javnih prezentacija i drugih sastanaka s dionicima (navedenim u Dodatku V), kao i konzultacijama na internet stranici Savske komisije, a koji se odnose na procese, kao što su:

- 2. ciklus planiranja upravljanjem riječnim slivom za sliv rijeke Save (SWMI dokument);
- Razvoj Sava GIS i Sava HIS;
- Nastavak procesa provedbe *Zajedničke izjave o vodećim načelima za razvoj unutarnje plovidbe i zaštite okoliša u slivu rijeke Dunav*, pod zajedničkim vodstvom Savske komisije, ICPDR-a i Dunavske komisije;
- priprema dokumenata, poput *Izješća o procjeni povezivanja sektora voda-poljoprivreda-energija-okoliš u slivu rijeke Save* i sličnog za sliv Drine.

Aktivno uključivanje dionika je osigurano prvenstveno za državna tijela nadležna za provedbu *Okvirnog sporazuma*, i institucije/organizacije koje imaju status promatrača u Savskoj komisiji, kroz njihovo sudjelovanje na sastanku država stranaka, sjednicama Savske komisije i na sastancima stručnih skupina Savske komisije.

Savsko vijeće za vode (SWC), savjetodavno tijelo Savske komisije osnovano početkom 2016. godine, predstavlja jedinstven primjer u međunarodnim riječnim slivovima po pitanju uključivanja dionika. SWC je održalo svoj 2. sastanak u Sevnici (SI) u lipnju 2016. godine. Sastanak je okupio više od 40 predstavnika i stručnjaka iz općina, agencija za vode, znanstvenih institucija, regionalnih agencija, gospodarskih komora i nevladinih organizacija iz svih država

stranaka. Glavna tema sastanka bila je *Posljedice planiranja upravljanja riječnim slivom na lokalnoj razini*. Dodatne informacije dane su u Dodatku VI.

U izvještajnom razdoblju, Savska komisija je pozvana da predstavi svoja iskustva iz sudjelovanja javnosti i uključivanja dionika na brojnim međunarodnim događajima, u većini slučajeva kao jedina međunarodna organizacija za riječni sliv iz Europe. To pokazuje da su aktivnosti provedene od strane Savske komisije dobro prepoznate čak i na globalnoj razini.

5. Pravna pitanja

5.1. Okvirni sporazum o slivu rijeke Save (FASRB) i protokoli uz FASRB

Tijekom izvještajnog razdoblja, učinjeni su značajni naporci za pokretanje procedure za predlaganje amandmana na *Okvirni sporazum* s ciljem da se osigura daljnji napredak u njegovoj provedbi, izmjenom procedure za usvajanje Sava RBM i FRM planova.

ISRBC je, iz tog razloga, pripremila i službeno dostavila državama strankama ažurirani nacrt amandmana na Okvirni sporazum i Protokol o zaštiti od poplava uz Okvirni sporazum, za daljnje razmatranje i pokretanje odgovarajućih internih procedura. Završno usuglašavanje amandmana navedenih međunarodnih sporazuma se očekuje u 2017. godini ovisno o spremnosti država stranaka.

Protokol o zaštiti od poplava uz Okvirni sporazum s ciljem reguliranja pitanja u vezi s održivom zaštitom od poplava sprječavanjem i/ili smanjenjem opasnosti od poplava, kroz poduzimanje odgovarajućih mjeri i aktivnosti, uz adekvatne mjere zaštite okoliša je stupio na snagu 27. studenoga 2015. godine. U skladu s odredbama Protokola, države stranke *Okvirnog sporazuma* trebaju razviti *Plan upravljanja rizicima od poplava* koji definira ciljeve upravljanja rizikom od poplava od zajedničkog interesa na razini sliva, mjerne za postizanje ovih ciljeva, mehanizme koordinacije na razini cijelog sliva i način zajedničke suradnje stranaka potpisnica *Okvirnog sporazuma* u hitnim situacijama obrane od poplava. Tijela nadležna za provođenje ovog *Protokola* su do sada imenovana od strane Hrvatske i Srbije.

Protokol o sprječavanju onečišćenja voda uzrokovanog plovidbom uz Okvirni sporazum potpisana je na Drugom sastanku država stranaka *Okvirnog sporazuma* 1. lipnja 2009. godine. Cilj ovog Protokola je sprječavanje, kontrola i smanjenje zagađenja koje uzrokuju plovila, uspostavljanje tehničkih uvjeta za opremanje lučkih objekata i prihvatnih stanica, razvoj najboljih raspoloživih tehnika, informiranje, razrada mjera odgovora u slučaju zagađenja i praćenje kakvoće vode. Do sada su Protokol ratificirale Bosna i Hercegovina (2009. godine), Hrvatska (2010. godine) i Srbija (2015. godine).

Protokol o upravljanju nanosom uz Okvirni sporazum je potpisana na ministarskom sastanku o regionalnoj suradnji u području voda, održanom u Brčkom, 6. srpnja 2015. godine. Glavni cilj *Protokola* je omogućiti uspostavu održivog upravljanja nanosom u slivu, s tim što će se rješavati pitanja kakvoće, kao što je zagađenje nanosa (uključujući i procjenu rizika), kontrola izvora zagađenja i odlaganja zagađenog nanosa, te kvantitativna pitanja, kao što su jaružanje, kontrola erozije i bujica, taloženje nanosa u akumulacijama i morfološke promjene. *Protokol* definira niz principa održivog upravljanja nanosom i predloženih mjera upravljanja nanosom. Također, utvrđuje obavezu izrade *Plana upravljanja nanosom* za sliv i propisuje sadržaj *Plana*. Protokol su do sada ratificirale Bosna i Hercegovina, Hrvatska i Srbija, dok je u Sloveniji interna procedura u tijeku.

Protokol o izvanrednim situacijama uz Okvirni sporazum sadrži nekoliko ciljeva koji su usmjereni na identificiranje opasnih aktivnosti, njihovog karaktera i mogućih posljedica, sprječavanje i ograničavanje opasnosti, planiranje i spremnost za izvanredne situacije, odgovarajuće sustave alarmiranja i upozoravanja koji su kompatibilni s već postojećim sustavima u slivu, procjenu izvanrednih situacija, spremnost na odgovor i međusobnu pomoć Stranaka u slučaju izvanrednih situacija. Savska komisija je usvojila Nacrt Protokola o izvanrednim situacijama 2009. godine i dostavila ga državama strankama *Okvirnog sporazuma* na konačnu reviziju. Konačno usklajivanje teksta *Protokola* se očekuje, ovisno o spremnosti Stranaka.

Protokol o prekograničnim učincima uz Okvirni sporazum inicijalno je trebao regulirati pitanja u vezi s mjerama za osiguranje integriteta vodnog režima u slivu rijeke Save i eliminiranje ili smanjenje prekograničnih učinaka na vode ostalih stranaka uslijed ekonomskih i/ili drugih aktivnosti. Međutim, u međuvremenu su *Espoo Konvencija*, na koju se *Protokol* uglavnom oslanja, ratificirale sve države stranke *Okvirnog sporazuma* pa su organizirana stručna savjetovanja kako bi se preispitala stvarna korist od *Nacrta Protokola*. Zaključeno je da *Protokol* u svom sadašnjem obliku nije više neophodan kao dodatna vrijednost već postojećim mehanizmima. Za daljnja razmatranja ovog pitanja Savska komisija je osnovala radnu grupu.

5.2. Administrativno upravljanje i pravna podrška

U okviru rada Savske komisije, njenih radnih grupa i Tajništva pružana je stalna pravna podrška, uključujući organiziranje sjednica Savske komisije, organizacijske aktivnosti za Šesti sastanak stranaka *Okvirnog sporazuma*, kao i pripremu raznih vrsta pisanih dokumenata.

Kako bi se potaknulo aktivno sudjelovanje ostalih vladinih i/ili nevladinih organizacija u radu Savske komisije i time uključili svi relevantni faktori koji bi mogli pridonijeti praktičnoj provedbi Okvirnog sporazuma, te se organizacije kontinuirano potiče da postanu promatrači u Savskoj komisiji. U izvještajnom razdoblju “Regionalno partnerstvo GWP za Centralnu i Istočnu Europu” (GWP CEE), “WWF Dunavsko-karpatski program”, “Regionalni centar zaštite okoliša za Centralnu i Istočnu Europu” (REC) i NGO “Centar za životnu sredinu” (Bosna i Hercegovina) su sudjelovali kao *ad hoc* promatrači u Savskoj komisiji, dok Republika Makedonija, ICPDR i Dunavska komisija imaju status stalnih promatrača u Savskoj komisiji.

6. Financijska pitanja

6.1. Proračun

Na 41. sjednici Savske komisije (Zagreb, 18. veljače 2016. godine) donesena je odluka o prihvaćanju *Proračuna Savske komisije za financijsku godinu 2016.* (1. travnja 2016. – 31. ožujka 2017. godine), u ukupnom iznosu od 535,700,00 eura. Prihvaćeni *Proračun* sastoji se od redovitih godišnjih doprinosa u iznosu od 515,960,00 eura (odnosno 128,990,00 eura po zemlji) i prijenosa iz Rezervnog fonda u iznosu od 19,740,00.

Popis godišnjih doprinosa država stranaka i drugih primitaka u Općim fondima, kao i popis troškova tijekom financijske godine 2017. godine nalaze se u Tablici 1. i Tablici 2.

Tabica 1. Pristigli redoviti godišnji doprinosi i drugi primici za financijsku godinu 2016. (u eurima).

<i>Država stranka</i>	<i>Primici za financijsku godinu 2016.</i>
Bosna i Hercegovina	128,990,00 ¹
Hrvatska	128,990,00 ²
Srbija	128,990,00 ³
Slovenija	128,990,00 ⁴
Ukupni primljeni iznos doprinosa	515,960,00
Prijenos iz Rezervnog fonda	41,463,35 ⁵
Razno	19,442,92 ⁶
Ukupni prihod Općeg fonda	576,866,27

Napomena: ¹ Doprinos je uplaćen u dva dijela 20. lipnja i 23. prosinca 2016. god. ² Doprinos je uplaćen u dva jednaka dijela, 12. svibnja i 9. lipnja 2016. god. ³ Doprinos je uplaćen 8. travnja 2016. god. ⁴ Doprinos je uplaćen 16. svibnja 2016. god. ⁵ Prenešeni iznos za pokrivanje neočekivanih troškova. ⁶ Dio granta UNECE, UNESCO, START-Danube Region Project Fund, WMO i WBIF/DELTARES za provedbu projekata.

Tablica 2. Troškovi po osnovnoj namjeni u financijskoj godini 2016. (u eurima).

<i>Proračunsko poglavlje</i>	<i>Rashodi</i> ¹
Plaće i doplatci za osoblje	438.799,41
Tekući troškovi	33.972,11
Putni troškovi	23.698,50
Operativni troškovi	26.138,69
Oprema	22.018,24
Ukupni rashodi	544.626,95 ²

Napomena: ¹ Iznos rashoda na dan 31. ožujka 2017. god. ² U skladu s Financijskim pravilima Savske komisije, ostatak iz Općeg fonda bit će prebačen u Rezervni fond.

Proračunske stavke Općeg fonda uporedive su s prvobitno utvrđenim iznosima, što predstavlja 98% ostvarenja planiranog iznosa.

6.2. Financiranje projekata i studija u okviru posebnih fondova

Tijekom financijske godine 2016. ukupni zaprimljeni iznos u Posebni i povjerenički fond iznosio je 77.385,91 eura. Dodatni prihod ovom fondu za razdoblje 1. travnja 2016. – 31. ožujka 2017. godine iznosio je 76.877,65 eura za provedbu sljedećih aktivnosti:

- Podrška Savskoj komisiji za izradu Sava GIS (EC donacija);
- Podrška implementaciji Sava FFWS (WBIF/WB donacija);

- *Konzultacijska radionica i publikacija o procjeni povezivanja sektora u slivu rijeke Save (UNECE donacija);*
- *Procjena povezivanja sektora u slivu rijeke Drine i podrška procesu (UNECE donacija);*
- *Uspostava Sustava za praćenje nanosa za rijeku Savu (UNESCO donacija), i*
- *Prema procjeni ekološkog statusa vodnih tijela u slivu rijeke Save (STAWA) (START – Danube Region Project Fund donacija).*

Ukupni troškovi Posebnog i povjereničkog fonda u finansijskoj godini 2016. bili su 134,785.56 eura, a glavni dio ovog iznosa je iskorišten za provedbu sljedećih aktivnosti:

- *Podrška Savskoj komisiji za izradu Sava GIS;*
- *Hidrološki informacijski sustav Savske komisije;*
- *Jačanje sudjelovanja javnosti i uključivanje dionika u slivu rijeke Save;*
- *Procjena povezivanja sektora u slivu rijeke Drine i podrška procesu;*
- *Konzultacijska radionica i publikacija o procjeni povezivanja sektora u slivu rijeke Save;*
- *Radionica o mjerama za upravljanje rizikom od poplava i linkovi ka EU WFD;*
- *Podrška implementaciji Sava FFWS;*
- *Uspostava Sustava za praćenje nanosa za rijeku Savu;*
- *Prema procjeni ekološkog statusa vodnih tijela u slivu rijeke Save (STAWA)*

6.3. Revizija finansijskog poslovanja u finansijskoj godini 2015.

U skladu s Finansijskim pravilima Savske komisije provedena je redovna revizija finansijskog poslovanja Savske komisije u finansijskoj godini 2015. Savska komisija prihvatile je *Izyješće o reviziji* na svojoj 43. sjednici (Zagreb, 24.-25. listopada 2016. godine).

DODACI

DODATAK I. Popis članova i zamjenika članova Savske komisije

Br.	Ime i prezime	Funkcija	Institucija
Bosna i Hercegovina			
1.	Enisa Babić	Član Savske komisije (privremeni) <i>do 25. svibnja 2016. godine</i>	Ministarstvo komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine
2.	Igor Pejić	Član Savske komisije, <i>od 25. svibnja 2016. godine</i>	Ministarstvo komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine
3.	Savo Gluvić	Zamjenik člana Savske komisije, <i>do 25. svibnja 2016. godine</i>	VP "SAVA" Gradiška, Bosna i Hercegovina
4.	Boško Kenjić	Zamjenik člana Savske komisije, <i>od 25. svibnja 2016. godine</i>	Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine
Republika Hrvatska			
5.	Janko Brnardić	Član Savske komisije, <i>do 12. siječnja 2017. godine</i>	Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture Republike Hrvatske
6.	Maja Marković Kostelac	Član Savske komisije, <i>od 12. siječnja 2017. godine</i>	Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture Republike Hrvatske
7.	Dražen Kurečić	Zamjenik člana Savske komisije <i>do 20. travnja 2016. godine</i>	Ministarstvo poljoprivrede Republike Hrvatske
8.	Elizabeta Kos	Zamjenik člana Savske komisije <i>od 20. travnja 2016. godine</i>	Ministarstvo životne sredine i energetike Republike Hrvatske
Republika Srbija			
9.	Nataša Milić	Član Savske komisije	Ministarstvo poljoprivrede i zaštite životne sredine Republike Srbije, Republička direkcija za vode
10.	Leposava Sojić	Zamjenik člana Savske komisije <i>do 23. prosinca 2016. godine</i>	Ministarstvo građevinarstva, prometa i infrastrukture Republike Srbije
11.	Veljko Kovačević	Zamjenik člana Savske komisije <i>od 23. prosinca 2016. godine</i>	Ministarstvo građevinarstva, prometa i infrastrukture Republike Srbije

Republika Slovenija			
12.	Mitja Bricelj	Predsjedavajući, Član Savske komisije	Ministarstvo okoliša i prostornog planiranja Republike Slovenije
13.	Marko Sotlar	Zamjenik člana Savske komisije	Ministarstvo vanjskih poslova Republike Slovenije

Dodatak II. Popis stručnih skupina Savske komisije i pregled njihovih sastanaka održanih tijekom financijske 2016. godine

Sljedeće stručne skupine su bile aktivne tijekom financijske 2016. godine:

- Stalna stručna skupina za upravljanje riječnim slivom (PEG RBM);
- Stalna stručna skupina za sprječavanje i kontrolu nesreća (PEG APC);
- Stalna stručna skupina za zaštitu od poplava (PEG FP);
- Stalna stručna skupina za plovidbu (PEG NAV);
- Stalna stručna skupina za GIS (PEG GIS)
- Stalna stručna skupina za hidrološka i meteorološka pitanja (PEG HMI)
- *Ad hoc* stručna skupina za riječne informacijske servise - RIS (*Ah RIS EG*);
- *Ad hoc* stručna skupina za pravna pitanja (*Ah L EG*);
- *Ad hoc* stručna skupina za financijska pitanja (*Ah FIN EG*).

Sastanci stručnih skupina održani tijekom financijske godine 2016:

Br.	Sastanak / događaj	Datum	Mjesto
1.	29. sastanak PEG FP	12. svibnja 2016.	Beograd
2.	31. sastanak PEG RBM	30. lipnja – 1. srpnja 2016.	Zagreb
3.	14. sastanak PEG GIS	6. listopada 2016.	Beograd
4.	19. sastanak PEG NAV	18.-19. listopada 2016.	Zagreb
5.	32. sastanak PEG RBM	20.-21. listopada 2016.	Zagreb
6.	13. sastanak PEG HMI	29. studenoga 2016.	Zagreb
7.	10. sastanak <i>Ah FIN EG</i>	9. prosinca 2016.	Zagreb
8.	21. sastanak PEG APC	20. prosinca 2016.	Zagreb
9.	33. sastanak PEG RBM	9. veljače 2017.	Zagreb
10.	30. sastanak PEG FP	10. ožujka 2017.	Zagreb
11.	15. sastanak PEG GIS	16. ožujka 2017.	Bled

DODATAK III. Popis projekata povezanih s *Okvirnim sporazumom*, provedenih, u tijeku ili pokrenutih tijekom finansijske godine 2016.

Naziv projekta	Trajanje	Status	Primjedba o statusu / razdoblje provedbe	Vodeći partner (i) / Konzultant	Proračun (tisuća €)	Izvor financiranja
Upravljanje riječnim slivom						
Procjena povezivanja sektora voda-hrana-energija-ekosustavi u slivu rijeke Dunav - Sava kao ogledni primjer	2 godine	U tijeku	Započeo u siječnju 2014. god. Očekuje se da bude završen do lipnja 2016. godine	Zajednički istraživački centar Europske komisije (EC JRC)	~ 50.0	Europska komisija
Prema procjeni ekološkog statusa vodnih tijela u slivu rijeke Save	1 godina	Proveden	travanj 2015. god.– ožujak 2016. god.	Institut za biološka istraživanja „Siniša Stanković“, Beograd, RS	~ 35.0	Europska komisija (EUSDR)
Prema praktičnim smjernicama za održivo upravljanje nanosom koristeći sliv rijeke Save kao ogledni primjer	~ 2.5 godine	U tijeku	Započeo u travnju 2012; Završeno: Korak 1: SSM tečaj-Dio 1; Korak 2: aplikacija smjernica: u tijeku; Korak 3: SSM tečaj-Dio 2- u tijeku je prikupljanje finansijskih sredstava Korak 4: nastavak aplikacije smjernica- još nije započeo Korak 5: Završna radionica – planirana po završetku prethodnih koraka	UNESCO, Savska komisija	225.0	UNESCO (ISI, IHP, Ured u Veneciji), Sed-Net, Deltares, VMM, BRGM, HAW
Procjena povezivanja sektora voda-hrana-energija-ekosustavi i koristi od prekogranične suradnje u slivu rijeke Drine	9 mjeseci	U tijeku	Započeo u travnju 2016. god.; Razdoblje provedbe produženo za 3 mjeseca (do travnja 2017. god.). Završno izvješće u finalnoj fazi.	UNECE	~ 300.0	UNECE

Naziv projekta	Trajanje	Status	Primjedba o statusu / razdoblje provedbe	Vodeći partner (i) / Konzultant	Proračun (tisuća €)	Izvor financiranja
Upravljanje poplavama						
2. faza podrške Vlade SAD-a aktivnostima modeliranja poplava u slivu rijeke Save (uključujući Sava LiDAR projekt i nabavku IT opreme)	~ 2 godine	U tijeku	Započeo u prosincu 2014. god.	USACE, ISRBC	N/A	Vlada SAD-a
Unaprjeđenje zajedničkih akcija u području upravljanja poplavama u slivu rijeke Save	Izrada FRM plana Uspostava FFWS	15 mjeseci 27 meseci	U tijeku	Započeo u ožujku 2017. god.; Početna faza u tijeku. Započeo u lipnju 2016. god. Završena početna faza; Verzija 0.1 provedena; Verzija 0.2 u tijeku.	EPTISA Servicios de Ingenieria S.L, ES Deltares, NL; Royal Haskoning DHV, NL; Eptisa, ES; HEIS, BA	2,000.0 WB kroz WBIF
Razvoj plovidbe						
Web aplikacija za podršku inspekciji sigurnosti plovidbe	4 mjeseca	Proveden	studen 2015. god.– ožujak 2016. god.	IT Cooperative, Varaždin, HR	3.8	Savska komisija
Studija procjene utjecaja na okoliš i glavni projekt za plovni put rijeke Save (dionica Brčko – Sisak)	~ 2 godine	U tijeku	Završen je pregled preliminarne dokumentacije; Izrada glavnog projekta na čekanju	Parsons Brinckerhoff Ltd., US (Review); Witteveen+Bos, NL (glavni projekt)	2,125.0 375.0	Europska komisija (IPA HR) HR
Razminiranje i projektna dokumentacija (Studija procjene utjecaja na okoliš i glavni projekt) za plovni put rijeke Save (dionica Beograd – Brčko)	~ 2 godine	U tijeku	Provjeda na čekanju	AECOM, ES (Study); VPB and IGH, HR (glavni projekt)	5,270.0	Europska komisija (IPA BiH)
Provjeda riječnih informacijskih servisa za sliv rijeke Save	3 godine	U tijeku	U Srbiji, proveden	Plovput, RS	~ 1,100.0	Europska komisija
			U Hrvatskoj, provođenje završeno u 2016. god.	RGO komunikacije, HR	1,360.0 240.0	Europska komisija (IPA HR) HR
			U BiH, u tijeku je prikupljanje finansijskih sredstava			

Naziv projekta	Trajanje	Status	Primjedba o statusu / razdoblje provedbe	Vodeći partner (i) / Konzultant	Proračun (tisuća €)	Izvor financiranja
Obnova luke Brčko		U tijeku	Započeo 2012. god. Izrađena projektna dokumentacija. Pregovori o financiranju radova na čekanju.		5,800.0	Svjetska banka
Upravljanje informacijama						
Unaprjeđenje funkcionalnosti SavaGIS Geoportala	4 mjeseca	Proведен	prosinac 2016. god. – ožujak 2017. god.	IGEA Ltd., Varaždin, HR	7.8	Savska komisija
Hidrološka i meteorološka pitanja						
Rehabilitacija i modernizacija hidrometeorološke promatračke mreže i procedure razmjene podataka u Republici Srbiji i Bosni i Hercegovini	2 godine	U tijeku	Započeo u siječnju 2015. god.	Finski meteorološki institut, FI	~ 400.0	Vlada Finske
Pitanja klimatskih promjena						
Okvira za izradu Strategije prilagođavanja na klimatske promjene za sliv rijeke Save	8 mjeseci	U tijeku	ožujak 2017. god. – listopad 2017. god.	Individualni konzultanti	~ 34	UNECE, OIWATER
Sudjelovanje javnosti i uključivanje dionika						
Jačanje sudjelovanja javnosti i uključivanja dionika sliva rijeke Save	18 mjeseci	U tijeku	Započeo u prosincu 2014. god.; Završetak u lipnju 2016. god.	Savska komisija	47.5	Vlada SAD-a, USAID

DODATAK IV. Popis planiranih projekata povezanih s *Okvirnim sporazumom***Projekti direktno povezani s glavnim ciljevima *Okvirnog sporazuma* („lista A“)**

Br.	Naziv projekta	Trajanje	Dostupna dokumentacija / status	Proračun (tisuća €)	Mogući izvor financiranja	Planirani početak provedbe
Razvoj plovidbe						
1	Građevinski radovi za obnovu plovнog puta rijeke Save	5-6 godina	Razvoj glavnog projekta u tijeku	~ 85.000	IPA, WB, EBRD	2015. god. (po završetku glavnog projekta)
2	Uspostava sustava za prikupljanje, obradu i odlaganje opasnog i brodskog otpada na rijeci Savi	~ 5 godina	Idejni projekt dostupan	~ 4.000	IPA, IPP	Po uspostavi novog zakonodavnog okvira predloženog od strane projekta CO-WANDA
Upravljanje riječnim slivom						
3	Ocjena bioraznolikosti i ekoloшkog statusa nanosa, vode i biota u slivu rijeke Save	2 godine	Prijedlog projekta dostupan; Dobio pismo preporuke u sklopu EUSDR PA4 "Brzi početak" projekta STAWA, financiran u okviru START – projektnog fonda Dunavske regije, je u tijeku	1.490	EU fondovi (npr. DTP), GEF	Spreman za provedbu čim se osiguraju sredstva
4	Prema održivom upravljanju nanosom u slivu rijeke Save	~ 2,5 godine	Idejni projekt dobio pismo preporuke u sklopu EUSDR PA4	~ 1.500	EU fondovi (npr. DTP), GEF	
5	Zaštita i održivo korištenje vodnih resursa iz aluvijalnih akvifera sliva rijeke Save	~ 2 godine	Idejni projekt dobio pismo preporuke u sklopu EUSDR PA4	~ 1.500	EU fondovi (npr. DTP), GEF	
6	Priprema 2. plana upravljanja slivom rijeke Save	~ 4 godine	Idejni projekt uključen kao Korak Br. 8 u Plan akcije 2 u sklopu EUSDR PA4	/	EU fondovi, GEF	
Sprječavanje i kontrola akcidenata						
7	Plan zaštite i spašavanja u slučaju zagađenja voda u slivu rijeke Save	2,5 godine	Prijedlog projekta dostupan; dobio pismo preporuke u sklopu EUSDR PA5	1.400	EU fondovi (npr. DTP), GEF	Spreman za provedbu čim se osiguraju sredstva

Br.	Naziv projekta	Trajanje	Dostupna dokumentacija / status	Proračun (tisuća €)	Mogući izvor financiranja	Planirani početak provedbe
Upravljanje informacijama						
8	Uspostavljanje i završetak GIS-a za Savu – 2. i 3. faza implementacije	~ 3 godine (2. faza)	Idejni projekt uključen kao Korak br. 5 u Planu akcije 3 („Podrška sustavima za prikupljanje podataka koje je razvio ICPDR“) u sklopu EUSDR PA4	/	EU fondovi, GEF	
Hidrološka i meteorološka pitanja						
9	Hidrološka studija za sliv rijeke Save	2,5 godine	Dostupan detaljan program (ToR); dobila pismo preporuke u sklopu EUSDR PA4	~ 1.250	EU fondovi (npr. DTP),	Spreman za provedbu čim se osiguraju sredstva

Ostali regionalni projekti korisni za provedbu *Okvirnog sporazuma* („lista B“)

Br.	Naziv projekta	Trajanje	Dostupna dokumentacija / status	Proračun (tisuća eura)	Mogući izvor financiranja	Planirani početak provedbe
Razvoj riječnog turizma						
1	Master plan za razvoj nautičkog turizma za sliv rijeke Save	~ 1 godina	Sažetak projekta dostupan	500 -1.000	EU fondovi (npr. DTP)	
2	Uspostava pontonske mreže za turistička plovila duž rijeke Save	~ 1 godina	Prijedlog projekta dostupan	~ 500	EU fondovi (npr. DTP)	Spreman za provedbu čim se osiguraju sredstva
3	Master plan za razvoj ekoturizma za sliv rijeke Save	~ 1 godina	„Prekogranične smjernice za ekoturizam u slivu rijeke Save“ dostupne; Tehnička podrška za pripremu dalnjih koraka (Save EcoTour) završena; Prijava za projekt Ekoturizma vlažnih staništa u slivu Dunava dostavljena kao odgovor na 1. poziv DTP	~ 500	EU fondovi (npr. DTP)	
4	Uspostavljanje „eko-značke“ za sliv rijeke Save	6 mjeseci	„Prekogranične smjernice za ekoturizam u slivu rijeke Save“ dostupne	~ 100	EU fondovi (npr. DTP)	
5	Razvoj biciklističkih staza duž rijeke Save	/	Prijedlog projekta za Fazu 1 (razvoj inicijalnog koncepta) dostupan; Projektni prijedlog za cijeli projekt u izradi; Prijava za projekt dostavljena kao odgovor na 1. poziv DTP	~ 75 (Faza 1)	EU fondovi (npr. DTP)	Spreman za provedbu (faze 1) čim se osiguraju sredstva
Razvoj malog i srednjeg preduzetništva						
6	Razvoj infrastrukture za proizvodnju hrane i uzgoj ribe u slivu rijeke Save	/	/	/	WBIF	
7	Razvoj infrastrukture za tretman otpadnih voda i smeća u slivu rijeke Save	/	/	/	WBIF	
8	Razvoj malih hidroelektrana u slivu rijeke Save	/	/	/	WBIF	

DODATAK V. Popis sastanaka s dionicima koje je organizirala ili suorganizirala Savska komisija

Br.	Sastanak / događaj	Datum	Mjesto	Organizator
1.	Završna radionica posvećena internent aplikaciji za Podršku inspekciji sigurnosti plovidbe	7. travnja 2016.	Zagreb	Savska komisija
2.	Sastanak za pripremu prijave za projekt <i>WAPCOS</i>	13. travnja 2016.	Zagreb	Savska komisija
3.	Sastanak za pripremu prijave za projekt <i>Danube Wets Ecotour</i>	19. travnja 2016.	Zagreb	Savska komisija
4.	Radionica posvećena Procjeni povezivanja sektora voda-poljoprivreda-energija-okoliš u slivu rijeke Drine	21.-22. travnja 2016.	Podgorica	Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja Crne Gore, UNECE, Savska komisija
5.	Studijsko putovanje slivom rijeke Save za izaslanstvo Chu-Talas komisije za vode	2.-7. svibnja 2016.	Zagreb, Sisak, Lonjsko polje	UNECE, UNDP, Savska komisija
6.	11. sastanak Upravne grupe EUSDR PA1a	4. svibnja 2016. god.	Zagreb	EUSDR PA1a Tehn. Tajništvo, Savska komisija
7.	29. sastanak PEG FP	12. svibnja 2016. god.	Beograd	Republička direkcija za vode, Savska komisija
8.	Savski sajam (u okviru projekta "Lijepa naša Sava")	20.-21. svibnja 2016.	Županja	Coca-Cola HBC HR, MA i Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture RH, Savska komisija, drugi partneri
9.	Početak i događaji u okviru Međunarodne biciklističke ture "Sava 2016."	27. svibnja 2016.	Zelenci (Kranjska Gora), Kranj, Ljubljana	tijela lokalnih vlasti, turističke organizacije, Savska komisija
10.	Događaji u okviru Međunarodne biciklističke ture "Sava 2016."	28. svibnja 2016.	Sevnica	tijela lokalnih vlasti, Savska komisija
11.	Događaji u okviru Međunarodne biciklističke ture "Sava 2016."	29. svibnja 2016.	Kumrovec, Zaprešić	lokalne turističke organizacije, Savska komisija

Br.	Sastanak / događaj	Datum	Mjesto	Organizator
12.	Događaji u okviru Međunarodne biciklističke ture "Sava 2016."	30. svibnja 2016.	Zagreb, Sisak	lokalne turističke organizacije, Savska komisija
13.	Događaji u okviru Međunarodne biciklističke ture "Sava 2016."	31. svibnja 2016.	Gradiška	lokalne turističke organizacije, Savska komisija
14.	6. Sastanak država stranaka Okvirnog sporazuma o slivu rijeke Save	1. lipnja 2016.	Beograd	Vlada Srbije, Savska komisija
15.	Događaji u okviru Međunarodne biciklističke ture "Sava 2016."	1. lipnja 2016.	Bardača, Prud, Brod	NGO, Savska komisija
16.	Događaji u okviru Međunarodne biciklističke ture "Sava 2016."	2. lipnja 2016.	Orašje, Šamac, Brčko	Savska komisija
17.	Događaji u okviru Međunarodne biciklističke ture "Sava 2016."	3. lipnja 2016.	Vrbanja, Sremska Mitrovica	tijela lokalnih vlasti, Savska komisija
18.	5. sastanka Parlamenta mladih sa sliva rijeke Save	3.-4. lipnja 2016.	Lonjsko polje	Savska komisija
19.	Savski sajam (u okviru projekta "Lijepa naša Sava")	3.-5. lipnja 2016.	Zagreb	Coca-Cola HBC HR, MA i Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture RH, Savska komisija, drugi partneri
20.	Događaji u okviru Međunarodne biciklističke ture "Sava 2016."	4. lipnja 2016.	Boljevci, Beograd	Republička direkcija za vode, JVP Srbijavode, Savska komisija
21.	2. sastanak Savskog vijeća za vode	6.-7. lipnja 2016.	Sevnica	Općina Sevnica, Savska komisija
22.	Savski sajam (u okviru projekta "Lijepa naša Sava")	18.-19. lipnja 2016.	Sisak	Coca-Cola HBC HR, MA i Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture RH, Savska komisija, drugi partneri
23.	Početni sastanak projekta <i>Uspostavljanje sustava za prognozu i upozoravanje na opasnost od poplava u slivu rijeke Save</i>	21. lipnja 2016.	Zagreb	WB, Savska komisija

Br.	Sastanak / događaj	Datum	Mjesto	Organizator
24.	31. sastanak PEG RBM	30. lipnja – 1. srpnja 2016.	Zagreb	Savska komisija
25.	Savski sajam (u okviru projekta “Lijepa naša Sava”)	1. srpnja 2016. god.	Slavonski Brod	Coca-Cola HBC HR, MA i Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture RH, Savska komisija, drugi partneri
26.	42. sjednica Savske komisije	8. srpnja 2016.	Zagreb	Savska komisija
27.	Konzultacijski sastanak s korisnicima projekta <i>Uspostavljanje sustava za prognozu i upozoravanje na opasnost od poplava u slivu rijeke Save iz Bosne i Hercegovine, Crne Gore i Srbije</i>	9. rujna. 2016.	Bijeljina	Savska komisija
28.	Konzultacijski sastanak s korisnicima projekta <i>Uspostavljanje sustava za prognozu i upozoravanje na opasnost od poplava u slivu rijeke Save iz Hrvatske i Slovenije</i>	15. rujna. 2016.	Zagreb	Savska komisija
29.	7. sastanak na provedbi Zajedničke izjave o vodećim načelima za razvoj unutarnje plovidbe i zaštite okoliša u slivu rijeke Dunav	15.-16. rujna 2016.	Budimpešta	DC, ICPDR, Savska komisija
30.	14. sastanak PEG GIS	6. listopada 2016.	Beograd	Savska komisija
31.	<i>Početna radionica za projekt Uspostavljanje sustava za prognozu i upozoravanje na opasnost od poplava u slivu rijeke Save</i>	13.-14. listopada 2016.	Zagreb	WB, Savska komisija
32.	19. sastanak PEG NAV	18.-19. listopada 2016.	Zagreb	Savska komisija
33.	32. sastanak PEG RBM	20.-21. listopada 2016.	Zagreb	Savska komisija
34.	Posjet izaslanstva iz sliva rijeke Drin Savskoj komisiji	20.-21. listopada 2016.	Zagreb	GWP-Med, Savska komisija
35.	43. sjednica Savske komisije	25.-26. listopada 2016.	Zagreb	Savska komisija
36.	1. sastanak Upravnog odbora projekta <i>Uspostavljanje sustava za prognozu i upozoravanje na opasnost od poplava u slivu rijeke Save</i>	26. listopada 2016.	Zagreb	WB, Savska komisija

Br.	Sastanak / događaj	Datum	Mjesto	Organizator
37.	2. radionica posvećena Procjeni povezivanja sektora voda-poljoprivreda-energija-okoliš u slivu rijeke Drine,	8.-10. studenoga 2016.	Beograd	UNECE, Savska komisija
38.	11. Sastanak kapetana iz lučkih kapetanija sa rijeke Save	9.-10. studenoga 2016.	Odžak	Savska komisija
39.	Sastanak s predstavnicima MOFTER-a i Federalnog ministarstva za zaštitu okoliša i turizam (BiH) posvećen razvoju turizma u slivu rijeke Save	22. studenoga 2016.	Sarajevo	Savska komisija
40.	Sastanak s predstavnicima Ministarstva trgovine i turizma Republike Srpske (BiH) posvećen razvoju turizma u slivu rijeke Save	23. studenoga 2016.	Banja luka	Savska komisija
41.	13. sastanak PEG HMI	29. studenoga 2016.	Zagreb	Savska komisija
42.	6. Konferencija o regulaciji i višenamjenskom korištenju rijeke Save	1.-2. prosinca 2016.	Zagreb	NGO „SLAP“, Savska komisija i druge organizacije
43.	1. sastanak Međunarodne radne grupe za projekt <i>Uspostavljanje sustava za prognozu i upozoravanje na opasnost od poplava u slivu rijeke Save</i>	2. prosinca 2016.	Zagreb	Savska komisija
44.	10. sastanak Ah FIN EG	9. prosinca 2016.	Zagreb	Savska komisija
45.	Sastanak s predstavnicima Ministarstva trgovine, turizma i telekomunikacija Srbije posvećen razvoju turizma u slivu rijeke Save	13. prosinca 2016.	Beograd	Savska komisija
46.	Sastanak s predstavnicima Ministarstva turizma Hrvatske posvećen razvoju turizma u slivu rijeke Save	14. prosinca 2016.	Zagreb	Savska komisija
47.	Sastanak s predstavnicima Ministarstva ekonomskog razvoja i tehnologije Slovenije posvećen razvoju turizma u slivu rijeke Save	19. prosinca 2016.	Ljubljana	Savska komisija
48.	21. sastanak PEG APC	20. prosinca 2016.	Zagreb	Savska komisija
49.	Sastanak s predstavnicima BiH i Hrvatske u vezi regulacije plovног puta rijeke Save na dionici Novi Grad	28. prosinca 2016.	Zagreb	Savska komisija

Br.	Sastanak / događaj	Datum	Mjesto	Organizator
50.	Strateški sastanak Savske komisije posvećen provedbi <i>Okvirnog sporazuma</i>	16. siječnja 2017.	Zagreb	Savska komisija
51.	Sastanak s Tajništvom ICPDR-a	18. siječnja 2017.	Zagreb	Savska komisija
52.	Radionica za isporuku verzije 0.1 Sava FFWS-a	26. siječnja i 2. veljače 2017.	Ljubljana	Savska komisija
53.	33. sastanak PEG RBM	9. veljače 2017.	Zagreb	Savska komisija
54.	Sastanak za ocjenu nacrtu izvješća o Procjeni povezivanja sektora voda-poljoprivreda-energija-okoliš u slivu rijeke Drine	13. veljače 2017.	Beograd	Republička direkcija za vode, UNECE, Savska komisija
55.	44. sjednica Savske komisije	21.-22. veljače 2017.	Zagreb	Savska komisija
56.	Sastanak s direktorima NHMS-a iz sliva rijeke Save	24. veljače 2017.	Zagreb	Savska komisija
57.	Obuka za korištenje hidrološkog modela sliva Save	2.-3. ožujka 2017.	Zagreb	USACE, Savska komisija
58.	Okrugli stol o razvoju riječnog turizma u slivu rijeke Save	7. ožujka 2017.	Zagreb	Savska komisija
59.	30. sastanak PEG FP	10. ožujka 2017.	Zagreb	Savska komisija
60.	15. sastanak PEG GIS	16. ožujka 2017.	Bled	Savska komisija
61.	Radionica o uspostavljanju sustava za monitoring nanosa u slivu rijeke Save	22. ožujka 2017.	Zagreb	UNESCO, Savska komisija
62.	2. sastanak Međunarodne radne grupe za projekt <i>Uspostavljanje sustava za prognozu i upozorenja na opasnost od poplava u slivu rijeke Save</i>	31. ožujka 2017.	Zagreb	Savska komisija

DODATAK VI. Pregled aktivnosti provedenih tijekom proslave Dana rijeke Save 2016. godine

Proslava Dana Save 2016. godine uključivala je događaje direktno organizirane od strane Savske komisije i događaje organizirane kroz projekte država stranaka. Pregled aktivnosti uključuje sljedeće:

Događaji u organizaciji/suorganizaciji Savske komisije

Glavni događaj u izvještajnom razdoblju bio je Šesti sastanak Stranaka, održan 1. lipnja 2016. u Beogradu. Osim toga, u okviru obilježavanja Dana Save održani su sljedeći događaji:

- Peti sastanak Parlamenta mladih sa sliva rijeke Save;
- Drugi sastanak Savskog vijeća za vode;
- Treća međunarodna biciklistička tura "Sava 2016"

"Parlament mladih 2016" - peti susret srednjoškolaca iz država sliva Save je održan 3. i 4. lipnja u Lonjskom polju (HR), s ciljem informiranja mladih ljudi i prijenosa znanja, kao i razmjene iskustava u vezi s izvanrednim ekološkim vrijednostima i ekonomskim potencijalima sliva rijeke Save. Učenici iz sedam srednjih škola su odabrani na osnovi rezultata natječaja za najbolji intervju pod naslovom "Život s poplavama". Cilj natječaja bio je pokazati složenost života s poplavama u slivu rijeke Save i potaknuti kritičko razmišljanje o poplavama, o odgovoru na poplave, mjerama za sprječavanje poplava i minimiziranje njihovih posljedica.

Sponzori Parlamenta u 2016. godini bili su UNDP u BiH, Vlada SAD-a i Coca-Cola HBC Hrvatska.

Slika 12: Sudionici Parlamenta mladih 2016. godine u Parku prirode Lonjsko polje

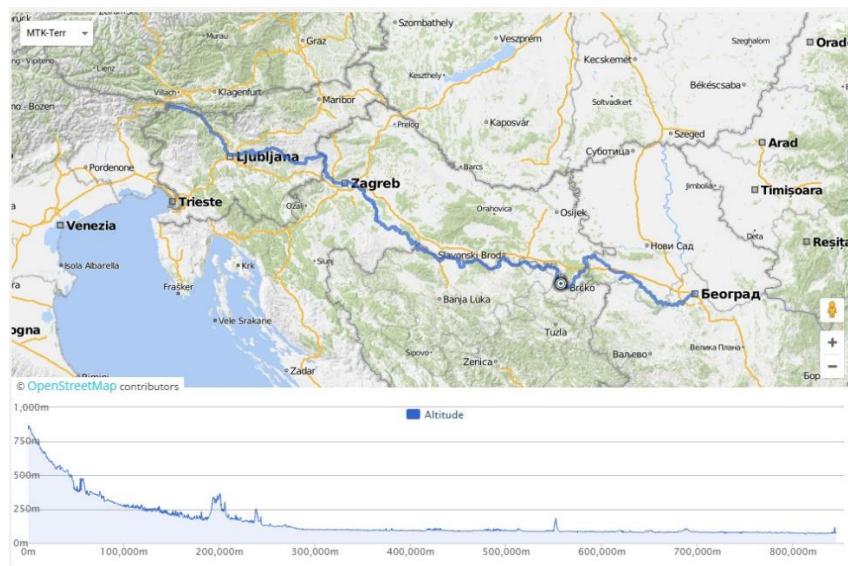
2. sastanak Savskog vijeća za vode održan je u Sevnici (SI) 6. i 7. lipnja 2016. godine, kao što je navedeno u poglavljiju 4.3. Osnovna tema sastanka bila je Posljedice planiranja upravljanja riječnim slivom na lokalnoj razini. Uz primjere projekata na razini sliva, na prekograničnoj i lokalnoj razini, definirane su nove ideje u području zaštite voda, prostornog planiranja i razvoja turizma. Kao zaključak, sudionici su predložili da se izradi prijedlog projekta za razvoj održivog

riječnog turizma koji obuhvaća nautički, ruralni, kulturni i eko-turizam u slivu rijeke Save. Sudionici su se složili da bi bilo potrebno pronaći sinergiju s drugim sličnim projektima predloženim u okviru Dunavske strategije, ali i s onima predloženim u okviru Strategije EU za Jadransko-Jonsku regiju (EUSAIR). Sastanak su zajednički organizirali Vlada SAD-a, Općina Sevnica i Savska komisija.

Slika 13: Sudionici 2. sastanka Savskog vijeća za vode u posjeti HE Arto-Blanca i na sastanku

Treća Međunarodna biciklistička tura duž rijeke Save održana je od 27. svibnja do 6. lipnja 2016. godine. 11 dnevna tura duga 850 km uključila je cijeli tok rijeke Save, od izvora Save Dolinke do ušća rijeke Save. Glavni ciljevi ture su promocija potencijala za razvoj biciklističkih staza duž Save i drugih vidova održivog riječnog turizma, kao i širenje ključne poruke u vezi s proslavom Dana Save. U skladu s tim, organizirani su događaji i skupovi biciklista s predstvincima lokalnih vlasti i građana (od strane lokalnih vlasti) na 18 lokacija duž rijeke Save, uključujući i sve značajnije gradove u četiri države koje se nalaze duž rijeke. Svim događajima su nazočili predstavnici Savske komisije i/ili njenog Tajništva. Na većini lokacija, događaji su bili medijski pokriveni. Tijekom događaja je zabilježen povećani interes televizije za direktni prijenos (HRT) ili za emitiranje u tematskim programima koji se bave prometom i turizmom (BN TV i RTV FBiH). Također, u okviru internet stranice Savske komisije, kreirana je "mikro lokacija" na kojoj je bilo moguće pratiti turu putem blogova i fotografija. Osim toga, napravljen i video materijal kompletne biciklističke ture.

Slika 14: Bicikistička trasa duž Save 2016. godine

Događaji u organizaciji država stranaka

Osim događaja organiziranih od strane Savske komisije, veliki broj aktivnosti odvijao se kroz projekte država stranaka, u kojima je Savska komisija bila uključena kao partner ili gost, ovisno o vrsti projekta:

- U Bosni i Hercegovini su nastavljene akcije u okviru inicijative "Čist Vrbas" organiziranjem rafting ture i konferencija za jačanje svijesti o zaštiti prirode, smanjenju zagađenja i poboljšanja kvalitete vode u Vrbasu, kao i promoviranje održivih oblika riječnog turizma na ovoj rijeci;
- U Hrvatskoj je nastavljena provedba projekta „Lijepa naša Sava“. Na osnovi sličnog koncepta kao i prethodnih godina, projekt je uključio četiri Savska sajma (Zagreb, Sisak, Županja i Slavonski Brod). Uz medijsku pokrivenost, informacije o događajima su prenošene putem internet stranice projekta i njegovog Facebook profila;
- U Srbiji, aktivnosti su uključivale ekološko-obrazovni triatlon za djecu i plovidbu brodom za srednjoškolce, praćene razgovorima na temu zaštite voda, zatim obrazovne radionice za predškolsku i školsku djecu, nastavnike i roditelje, kao i kreativne tematske radionice o značaju reciklaže i o resursima rijeke Save;
- U Sloveniji je nastavljena provedba projekta društvene odgovornosti Mojareka.si. U 2016. godini projekt je uključio niz akcija čišćenja riječnih obala, a i proglašeni su najuspješniji nositelji akcija.

Savska komisija je bila zastupljena na većini gore spomenutih događaja. Važno je napomenuti dobru suradnju između Savske komisije i organizatora događaja u državama strankama, što doprinosi ukupnoj kvaliteti proslave Dana Save. U okviru proslave, podijeljeno je nekoliko vrsta promotivnih publikacija i širok raspon promotivnih članaka Savske komisije.

DODATAK VII. Popis skraćenica

AEWS	Sustav ranog upozoravanja na opasnost od nesreća (Accident Emergency Warning System)
APC	Sprječavanje i kontrola nesreća (Accident Prevention and Control)
BA, BiH	Bosna i Hercegovina
BRGM	Zavod za geološka i rudarska istraživanja, Francuska (Bureau de Recherches Géologiques et Minières, France)
CESNI	Europski odbor za izradu standarda unutarnje plovidbe (European Committee for drawing up standards in the field of inland navigation)
CEVNI	Europski pravilnik za unutarnje vodne puteve (European Code for Navigation)
CO-WANDA	Nastavak projekta WANDA (The WANDA follow-up project)
DC	Dunavska komisija (Danube Commission)
DTP	Dunavski transnacionalni program (Danube Transnational Programme)
EBRD	Europska banka za obnovu i razvoj (European Bank for Reconstruction and Development)
EC	Europska komisija (European Commission)
EG	Stručna skupina Savske komisije (Expert Group of the ISRBC)
EIA	Procjena utjecaja na okoliš (Environmental Impact Assessment)
Espoo Convention	Konvencija o procjeni utjecaja na okoliš u prekograničnom kontekstu (Convention on Environmental Impact Assessment in a Transboundary Context)
EU	Europska unija
EUSDR	Strategija EU za dunavsku regiju (EU Strategy for the Danube Region)
FASRB	Okvirni sporazum o slivu rijeke Save (Framework Agreement on the Sava River Basin)
FFWS	Sustav za prognozu i upozoravanje na opasnost od poplava (Flood Forecasting and Warning System)
FIN	Financijska pitanja (Financial issues)
FP	Obrana od poplava (Flood protection)
FRM	Upravljanje rizikom od poplava (Flood Risk Management)
FY	Financijska godina Savske komisije (Financial Year of the ISRBC)
GEF	Globalni fond za okoliš (Global Environment Facility)

GIS	Geografski informacijski sustav (Geographic Information System)
GWP	Globalno partnerstvo za vode (Global Water Partnership)
GWP CEE	Regionalno partnerstvo Globalnog partnerstva za vode za Srednju i Istočnu Europu (Regional Partnership of the GWP for Central and Eastern Europe)
GWP-Med	Sredozemno regionalno partnerstvo Globalnog partnerstva za vode (Mediterranean Regional Partnership of the GWP)
HAW	Sveučilište primijenjenih znanosti u Hamburgu (Hochschule für Angewandte Wissenschaften Hamburg)
HBC	Grčka tvrtka za flaširanje vode (Hellenic Bottling Company)
HIS	Hidrološki informacijski sustav (Hydrological Information System)
HM	Hidrološka i meteorološka (pitanja) (Hydrological and Meteorological (issues)
HR	Republika Hrvatska
ICPDR	Međunarodna komisija za zaštitu rijeke Dunav (International Commission for the Protection of the Danube River)
IHP	Međunarodni hidrološki program (International Hydrological Programme)
IOWater	Međunarodni ured za vode (International Office for Water)
IPA	Instrument prepristupne pomoći (Instrument for Pre-Accession Assistance)
IPF	Priprema infrastrukturnih projekata (za Zapadni Balkan) (Infrastructure Projects Facility (for the Western Balkans))
ISI	Međunarodna inicijativa za nanos (International Sediment Initiative)
ISRBC	Međunarodna komisija za sliv rijeke Save (International Sava River Basin Commission)
JRC	Zajednički istraživački centar (Joint Research Center)
LiDAR	Svjetlosno zamjećivanje i klasifikacija (Light Detection and Ranging)
ME	Crna Gora
NAV	Plovidba (Navigation)
NGO	Nevladina organizacija
NHMS	Nacionalni hidrometeorološki zavod (National Hydro-Meteorological Service)
NL	Nizozemska
OSCE	Organizacija za europsku sigurnost i suradnju (Organization for Security and Cooperation in Europe)

PA	Prioritetno područje (EU Strategije za dunavsku regiju)
PEG	Stalna stručna skupina
PIAC	Glavni međunarodni centar za uzbunjivanje (Principal International Alert Center)
PR	Odnosi s javnošću (Public Relations)
RBM	Upravljanje riječnim slivom (River Basin Management)
RBMP	Plan upravljanja riječnim slivom (River Basin Management Plan)
RCC	Regionalno vijeće za suradnju (Regional Cooperation Council)
REC	Regionalni centar zaštite okoliša (Regional Environmental Center)
RIS	Riječni informacijski servisi (River Information Services)
RO	Rumunjska
RS	Republika Srbija
SedNet	Europska mreža interesnih skupina koje se bave upravljanjem nanosom (European Sediment Network)
SEE	Jugoistočna Europa (South East Europe)
SI	Republika Slovenija
SRBA	Analiza sliva rijeke Save (Sava River Basin Analysis)
STAWA	Projekt Prema procjeni ekološkog statusa vodnih tijela u slivu rijeke Save (Project Towards the Assessment of Ecological Status of Water Bodies in the Sava River Basin)
SWC	Savsko vijeće za vode (Sava Water Council)
SWMI	Značajna pitanja upravljanja vodama (Significant Water Management Issues)
ToR	Projektni zadatak (Terms of Reference)
UNECE	Gospodarska komisija Ujedinjenih naroda za Europu (United Nations Economic Commission for Europe)
UNESCO	Obrazovna, znanstvena i kulturna organizacija Ujedinjenih naroda (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization)
US	Sjedinjene Američke Države
USACE	Inženjerski korpus Vojske Sjedinjenih Američkih Država (United States Army Corps of Engineers)
USAID	Agencija za međunarodni razvoj Sjedinjenih Američkih Država (U.S. Agency for International Development)
VMM	Flamanska agencija za zaštitu okoliša, Belgija (Flemish Environment Agency, Belgium)

WANDA	Upravljanje otpadom za unutarnju plovidbu Dunavom (Waste Management for Inland Navigation on the Danube)
WB	Svjetska banka (World Bank)
WBIF	Okvir za investicije na Zapadnom Balkanu (Western Balkans Investment Framework)
WFD	Okvirna direktiva o vodama (Water Framework Directive)
WMO	Svjetska meteorološka organizacija (World Meteorological Organization)
WWF	Svjetski fond za prirodu (World Wide Fund for Nature)